

רעיא מהימנא

(א) וְהָיָה עֵקֶב תִּשְׁמְעוּן אֶת הַמְשָׁפְטִים הָאֵלֶּה וְגו', וְאֶכְלֶתְּ וְשָׁבַעְתָּ וּבִרְכָתְךָ אֶת יְיָ אֱלֹהֶיךָ וְגו'. ^(א) פְּקוּדָא דָּא לְבָרְכָא לִיהַ לְקַב"ה, עַל פֶּל מַה דְּאֶכִּיל וְשָׁתִי, וְאִתְהַנִּי בְּהַאי עֲלָמָא. וְאִי לֹא בְּרִיךְ, אֶקְרִי גִזְלָן לְגַבֵּי קַב"ה. דְּכַתִּיב ^(א) גִּזְלֵי אֲבִיו וְאִמּוֹ. וְהָא אִוְקְמוּהָ חֲבַרְיָא. בְּגִין דְּבָרְכָאן דְּבְרִיךְ ב"ג לְקַב"ה, אֲתִי לְאִמְשָׁכָא חֲיִין מִמְּקוּדָא דְּחַיִּי, לְשִׁמְיָהּ ^(א) דְּקַב"ה קְדִישָׁא, וְלֹאֲרָקָא עֲלֵיהּ מַהֲהוּא מְשָׁחָא עֲלָאָה, וְאֲתִי לְאִתְמַשְׁכָּא מִתְּמַן לְכָל עֲלָמָא.

ח'לופי גרסאות
א ל"ג דקב"ה.

מראות הסולם

(א) ביאור המאמר. כל הנאה שאדם נהנה מהקב"ה אם מברך עליה, הוא מעלה אותה הנאה עם כוונת הברכה לבחינת מ"ן אל המלכות, שעיי"ז עולים ז"א ומלכות לבינה, ומקבלים שם מוחין וכלים, שמהם יורד השפע לכל העולמות. ובשביל זה מהנה הקב"ה את האדם. ונמצא שאם אדם נהנה ולא ברך, הרי הוא גוזל את הקב"ה, וז"ש (באות א') **וְאִי לֹא בְּרִיךְ אֶקְרִי גִזְלָן לְגַבֵּי קוּדְשָׁא ב"ה דְּכַתִּיב, גִּזְלֵי אֲבִיו וְאִמּוֹ.** אביו זהו ז"א. אמו, זו היא המלכות, כי הנשמות הן תולדות של ז"א ומלכות.

(ב) ונודע, שגדלות זווג זו"ן אינם רק בעת התפלה, אבל שלא בשעת התפלה, זווגם נפסק, וחוזרים לקטנות לבחינת ו"ק. ולפיכך אנו צריכים בכל ברכה, להמשיך גדלות לזו"ן מחדש. ומקום ההמשכה הוא מאו"א עלאין, כי הם תמיד בבחינת גדלות ופ"פ, וזווגם אינו נפסק לעולם, כי הם אינם צריכים להורדת המלכות מבינה שלהם, להיותם בסוד כי חפץ חסד הוא. והם נחשבים כמו שלא יצאו מראש או"א, כמ"ש (ב"ב דף ל"ו ד"ה ולפיכך) משא"כ למטה מהם, אפילו בישו"ת זווגם נפסק. אמנם ברכתנינו אינן עולות עד או"א, כי הם למעלה מהשגותינו, ותכלית עלינתנו היא עד המלכות, (דפו"י דף ר"ע ע"ב) ע"י ברכת שלום עה"ת מאמר רט

מסורת הזהר

(א) (משלי כח) לך י צ"א.
דרך אמת א מצוה היא לברך.

הסולם

מאמר כוונת הברכה

(א) והיה עקב תשמעון וגו': ואכלת ושבעת וברכת את ה' אלקיך וגו'. מצוה זו היא לברך את הקב"ה על כל מה שאכל ושתה ונהנה בעולם הזה. ואם אינו מברך נקרא גזלן להקב"ה. שכתוב, גזול אביו ואמו, והעמידו החברים שטובב על הקב"ה. משום שהברכות שהאדם מברך את הקב"ה באים להמשיך חיים ממקור החיים, שהוא בינה, לשמו הקדוש של הקב"ה, ולהריק עליו מאותו שמן העליון, שהוא שפע החכמה, ומשם בא להמשך בכל העולם. ^(א) וכתיב

מטעם

ב וכתוב ואכלת ושבעת וברכת את יי' אלהיך ואינן ברכאן, אריק
ב"נ באינן מלין מההוא מקורא עלאה, ואתברכאן כל אינן דרגין ומקורין,
ואתמליין לארקא על כל עלמין. ואתברכאן פלהו פחדא.
ג וע"ד אצטריך ב"ג, לשואה רעותיה ברוך דברכאן, בגין דיתברכו
אבהן ורגין, כלא פחדא. ומאן דמברך לקב"ה, אתברך, ונטיל חולקיה מאינן
ברכאן, בקדמיתא דכל עלמא לתתא. גיין דשמא דקב"ה מתברך מתמן, נחית
ושרא על רישיה חולקא קדמאה. והא אוקימנא דכתיב, בְּכֹל הַמָּקוֹם אֲשֶׁר
אָזְכִיר אֶת שְׁמִי אָבֵא אֵלַיךְ וּבִרְכִיתֶךָ. גיין דההיא ברכה אתיא ושריא
על רישיה, מתמן אתפשט בכל עלמא.

חלופי גרסאות
ב יתברך. ג מוסיף וברכתך אזכיר כד"א (תהלים ט) יזכור
כל מצותיך.

מסורת הזהר
ג (שמות ט) במדבר ו צ"ס.

הסולם
ב) וכתוב ואכלת וגו': וכתוב, ואכלת
ושבעת וברכת את ה' אלקיך. ובאלו הברכות
מריק האדם במלים אלו, שפע מאותו מקור
העלין, שהוא בינה, ומתברכים כל המדרגות
והמקורות של ז"א ומלכות, ומתמלאים בשפע,
להריק לכל העולמות ומתברכים כולם יחד.
ג) וע"ד אצטריך ב"נ וכו': וע"כ צריך
האדם לשום רצונו בסוד הברכות, בשביל
שיתברכו האבות, שהם חג"ת דז"א, והבנים,
שהם נה"י דז"א, כולם ביחד. ומי שמברך
להקב"ה, מתברך, ולוקח חלקו מאלו הברכות,
בתחילה לכל העולם למטה. כיון ששמו של
הקב"ה נתברך משם, חלק הראשון מאלו
הברכות, יורד ושורה על ראשו של המברך.
וכבר העמדנו, שכתוב, בכל המקום אשר אזכיר
את שמי אבא אליך וברכתך. ואחר שאותה
הברכה באה ושורה על ראשו של המברך,
מתפשט משם לכל העולם.

בשעתא

ג) וענין עלית הברכה אל המלכות הוא
על דרך שנתבאר בעלית התפלה, לעיל (ויקהל
אות קל"א. ע"ש כל האריכות. כי לא אכפיל
חזברייט). כי הברכה מתדבקת תחילה בכינה
ותו"מ דמלכות שנפלו לעולם הזה שהמברך
נמצא בו. ואח"כ צריכים לכוון בשם מ"ב המעלה, כמ"ש בזהר במקום אחר. שהוא
הורדת המלכות ממקום בינה של כל המדרגות, ואז מחצית הפרצוף העליון שנשאר בכל
מדרגה, שה"ס כתר חכמה וחצי בינה, מעלה אליה מחצית המדרגה שנפלה ממנה למדרגת
התחתון שלה, שהוא חצי בינה ותו"מ, ועמה עולה גם התחתון ממנה. וכזה נמצא אשר
הברכה שהיתה דבוקה בכינה ותו"מ דמלכות דעשיה שנפלו לעולם הזה, תוורת ומתחברת
עם כתר חכמה וחצי בינה דמלכות דעשיה למדרגה אחת, ולוקחים עמהם גם הברכה
למקום מלכות דעשיה. וכן הבינה ותו"מ דיסוד דעשיה, שנפלו למדרגת מלכות דעשיה, תוורים
ג"כ למדרגתם ביסוד דעשיה, ולוקחים עמהם גם את הברכה ממלכות דעשיה למקום היסוד
דעשיה וכו' כמ"ש שם עש"ה. עד שהברכה עולה למלכות דאצילות ונעשתה שם למ"ן.

ד) ואין להקשות הרי הורדת המלכות מן הבינה מתחלת בפרצוף העליון מכולם ומשם
באה ההארה למדרגה ב' וכו' ממעלה למטה כנודע, וא"כ איך יכולה הברכה או התפלה
הדבוקה

(דפו"י דף ר"ע ע"ב *) דף ר"ע ע"א

רעיא עקב מהימנא ג.
(ד) בשעתא דאינון ברכאן נחתין, מתעטרין גו¹ תקל תפוחין קדישין, ופגעי בהו כמה דרגין דממנן בעלמא, ונחתי בהו, ואמרי ומכריזי דא איהו דורנא דשדר פלוני לקב"ה. מאן אתר דנחתי, לבתר דנחתי מאתר רישא תדא דצדיק, תמן סלקין, מתערי לנחמא אתרנין מלעילא, ואתמלייא מלעילא ומתתא. הה"ד בברכות לראש צדיק. פיון דהאי דרגא אתמלייא, אריק להאי פלה, ומתמן נגדין ואתמשכן לתתא.

(ה) פד סלקין אינון ברכאן מתתא, לית פתחא ופתחא לעילא, ולית ממנא לעילא, דלא פתח כל אינון פתחין. ומכריזי ואמרי בכל אינון רקיעין,

מסורת זוהר (משלי י) ב"ב רה צ"ב, ד ל"ג נתתי לבתר הנחתי; לבתר מרישא.

דרך אמת ב) שדה תפוחים וביארנוהו לעיל בכ"מ שהוא סוד השכינה.

מראות הסולם

הדבוקה בתחתית המדרגות, דהיינו בבינה ותו"מ דמלכות דעשיה שנפלו לעולם הזה, לעלות יותר ממלכות דעשיה, שהרי אחר שבאו למלכות דעשיה, כבר עלו בינה ותו"מ דיסוד דעשיה מקודם לכן, ואינם שם. ואיך עולה התפלה ממלכות ליסוד. והענין הוא, כי הורדת ה"ת מעינים מתחלת בפרצוף נקודות דס"ג, ששם נשתרשה עלית המלכות בבינה בפעם הראשונה (כמ"ש בתלמוד עשר ספירות חלק ו') והיינו ע"י הארת ג' פרצופין, גלגלתא ע"ב ס"ג דא"ק, שבהם לא היה ענין עלית המלכות לבינה. שה"ס השם של מ"ב אותיות. וכיון שנתעוררה ההארה זו למעלה, תיכף יורדת המלכות מכל המדרגות בבת אחת. וע"כ אפשר לומר, שזה נעשה ממעלה למטה, ואפשר לומר ג"כ שנעשה ממטה למעלה. ועוד כי אין העדר ברוחני, וכל שינוי הוא רק תוספת על צורה ראשונה. והפעולה פועלת מכל הצדדים, ממעלה למטה וממטה למעלה.

(ה) וסוד שם מ"ב אותיות, שורשו הוא מג' פרצופי א"ק הראשונים, שה"ס, גלגלתא, ע"ב, וס"ג. שאחר יציאת כל פרצוף נסתלקו האורות שלו שמפה ולמטה, ופרצוף התחתון מילא אותו באורות שלו. באפן, שאחר שנסתלקו האורות דפרצוף גלגלתא דא"ק יצא פרצוף ע"ב דא"ק, ומילא אותו באורותיו. ואחר הסתלקות האורות דע"ב דא"ק, יצא פרצוף ס"ג דא"ק ומילא אותו באורותיו (כמ"ש בתלמוד עשר ספירות בחלק ה' ע"ש). ולפיכך נבחן שפרצוף גלגלתא דא"ק הוא ד' אותיות הויה פשוטה. ופרצוף ע"ב נבחן להויה מלאה, בת עשר אותיות, יוד הי ויו הי, כי היא מילאה את פרצוף גלגלתא דא"ק. ופרצוף ס"ג נבחן להויה דמילוי המלוי, שיש בה כ"ח אותיות, כזה, יוד ויו דלת, הי יוד, וא"ו אלף וא"ו, והיינו מטעם שפרצוף הס"ג מילא את הע"ב, שהוא עצמו הוא מילוי של הגלגלתא, ונמצא שהוא מילוי של המילוי. והנה יש כאן ד' אותיות הויה שבגלגלתא, ועשר אותיות שבע"ב, וכ"ח אותיות שבס"ג, שהם ביחד מ"ב אותיות. ואלו ג' פרצופין הם כתר חכמה בינה דא"ק. ובכל אלו הג', לא היה עוד ענין עלית המלכות לבינה, כי עלית המלכות לבינה מתחלת מפרצוף שני דס"ג דא"ק, הנקרא נקודות דס"ג. ולפיכך אם אנו רוצים להוריד המלכות מן הבינה, אנו צריכים להמשיך האור מג' פרצופין ראשונים אלו דא"ק שאין בהם עליה זו. ומהארתם אנו מורידים המלכות מן בינה של כל המדרגות.

(ו) וגם ג' ספירות כח"ב של כל המדרגות יש בהם ג' בחינות הנ"ל שבגלגלתא ע"ב ס"ג

דפויי דף רע"א ע"א) דא"ק

ד דא איהו דורונא דמלקא דשדר פלוגי, דא הוא דורונא בקיומא פדקא יאות.
ומאן איהו. ברכה דאיתיבו עליה אמן. דכל ברכה דאיתיבו עליה אמן, דא איהו
בקיומא פדקא יאות.
(ו) וכיון דהאי ברכתא סלקא, פל דרגין דלעילא, פלהו זמינין לגבי
ההוא ינהורא דלא נהיר, בגין ילאנהרא לגבה. וכל שפן אי היא ברכתא
דסגיאין מברכן לה, ומעטרין לה בעטרין קדישין, ברוך דאמן. אמן הוא רוא
דקשרי, דכל יחודא וקדושה ברוך דמאריה. ומעטר ילהיא ברכתא בעטרין
עלאין פדקא יאות.

חלופי גרמאות
ה ל"ג נהורא. ו לנהרא. ז ליה.

הסולם

ממונה מלמעלה, שאינו פותח כל אלו הפתחים.
ומכריזים ואומרים בכל אלו הרקיעים זו היא
מתנה למלך שפלוגי שלה. זו היא מתנה
במילואה כראוי. ומה היא ברכה במילואה. היא
ברכה שענו עליה אמן. כי כל ברכה שענו
עליה אמן, זו היא ברכה במילואה כראוי. (ועי'
במראות הסולם אות י"ב).

(ו) וכיון דהאי ברכתא וכי: וכיון
שברכה הזו עולה, כל המדרגות שלמעלה כולם
מזומנים לאותו האור שאינו מאיר, דהיינו
למלכות, כדי להאיר בה. ומכל שכן, אם היא
ברכה שרבים ברכו אותה, ומעטרים אותה
בעטרות קדושות בסוד עניית אמן. אמן הוא
סוד הקשרים שבכל יחוד וקדושה בסוד אדונו,
ומעטר ברכה ההיא בעטרות עליונות כראוי.
וקב"ה

מראות הסולם

דא"ק שהם כח"ב דא"ק, כי כחות העליונים
מוכרת שתהיה בתחתונים. ולפיכך בכל
המדרגות, נבחן הכתר להויה פשוטה בן ד'
אותיות. והחכמה, להויה במילוי, דהיינו עשר
אותיות. והבינה להויה במילוי המילוי, שהם
כ"ח אותיות, וביחד יש בכח"ב דכל מדרגה
מ"ב אותיות. גם ידעת, שמחצית המדרגה
הנשארת בבינה אחר עלית המלכות בבינה,
היא, כתר, חכמה, וג"ר דבינה, שה"ס או"א
עלאין שאין מסך שולט בהם דהיינו חצי בינה
העליונה. ואע"פ שהם חצי בינה, מכל מקום
אנו חושבים אותם לפרצוף שלם. וע"כ ג'
ספירות כח"ב הן הנשארות במדרגה, שאין
עלית המלכות לבינה מזקת להן במאומה. ורק
חצי בינה התחתונה ותפארת ומלכות הן
נפגמות מחמת עלית המלכות לבינה, ונפלות
למדרגה התחתונה מהם. הרי שכח"ב דכל

מדרגה שוים מבחינה זו לגלגלתא ע"ב ס"ג דא"ק, שהם סוד מ"ב הראשון שבעולמות.
(ז) ונודע שכל בחינה מקבלת מבחינה שכנגדה בעליון. ולפיכך בעת שאנו מכוונים
להוריד המלכות מבינה שבכל מדרגה, אנו ממשיכים הארת מ"ב אותיות מגלגלתא ע"ב
ס"ג דא"ק, שאין בהם עלית המלכות לבינה. שמשום זה לא נחלקו מדרגותיהם, אל כל מ"ב
אותיות של חצאי המדרגות שנשארות במדרגה, ואז יורדת המלכות ממקום בינה שלהן, וחצאי
כל המדרגות שנפלו למטה חוזרים ומתחברים עם חצאי עליונים, וחצאי עליונים נשלמים
בעשר ספירות כמו גלגלתא ע"ב ס"ג דא"ק. והנה נתבאר היטב סוד השם של מ"ב אותיות,
ואיך אנו מעלים על ידו כל תפלה וכל ברכה, עד שורשנו שהוא מלכות דאצילות. וזכור זה.
(ח) ובאותו הדרך, שעלתה הברכה אל מלכות דאצילות, גם ז"א ומלכות דאצילות
עולים עם בינה ותו"מ דישו"ת שבהם, בעת שישו"ת חוזרים אל או"א עלאין, ונודע,
שבינה ותו"מ שבתחתון התוורים אל מדרגתם נעשים קו שמאל אל הכח"ב שנשארו במדרגה.
ונודע שאו"א וישו"ת הם ע"ס דבינה שנחלקו, מחמת עלית המלכות לבינה דע"ס הן, ונעשו
כח"ב דבינה לאו"א. ובינה ותו"מ דבינה נעשו לישו"ת. ולפיכך נמצא, שאחר שירדה המלכות
שבינה דאו"א, שישו"ת, שהם בינה ותו"מ דאו"א, חוזרים למדרגת או"א, הם נעשים
שם קו שמאל לאו"א. וזו"ן הדבוקים בבינה ותו"מ של ישו"ת, שעלו עם ישו"ת, נעשו
שם בחינת קו האמצעי, שה"ס דעת, המיוחד ב' הקוין ימין ושמאל, שהם או"א וישו"ת,
להתכללות אחת, שה"ס הווג. ואח"כ יורדים ישו"ת למקומם, ומעלים גם הם בינה ותו"מ
שלהם (דפויי דף רע"א ע"א)

רעיא **עקב** **מהימנא** **ה**

(ז) וְקַב"ה אֲתַרְעֵי בְּהוּ, בְּאֵינוֹן דְּמִבְּרַכִּין לִיהּ, וְתִיאוּבְכְתִיָּה בְּבִרְכָתָא דְלַתְפָּא, דְּהִיָּא בְּרַכָּתָא סְלָקָא, וְאַנְהִיר " בּוֹצִינָא דְלָא נְהִיר, וְאַתְקִיף לָהּ בְּתוֹקְפָא תְּקִיפָא, לְסְלָקָא לְעֵילָא. וְעַל רְזָא דָּא פְתִיב, " פִּי מְכַבְדֵי אַכְבֵּד, אֲלִין אֵינוֹן דְּמִבְּרַכִּין לִיהּ לְקַב"ה. וּבּוֹזֵי יִקְלוּ, אֲלִין אֵינוֹן דְּלָא מְבָרְכִין לִיהּ לְקַב"ה, וּמְנַעֲזִין בְּרַכָּתָא מִפּוּמִיָּהוּ.

(ח) רְזָא דְרָזִין, לְאֵינוֹן דְּנַרְעֵי חֲסָמְתָּא דְמֵאַרְיָהוֹן, לְמַנְדַּע רְזָא דְבְּרַכָּאן, בְּפִקּוּדֵי אֲוִרְיָתָא, וּבְכָל הַנָּאִין וְכִסּוּפִין דְּהֵאֵי עֲלָמָא, לְאַרְקָא בְּרַכָּאן מְעֵילָא לְתַתָּא.

חלופי גרמאות
II בוסינא.

מסורת הזהר
(ה) (ש"א ב) ויחי רסט צ"א.

מראות הסולם

שלהם שזו"ן נכללים בהם, וביניה ותו"מ שלהם נעשו לקו שמאל לכח"ב שנשארו בהם (כנ"ל ויקהל אות ק"ל בהסולם ד"ה וזה שאומר באות קכ"ג ע"ש). הנה אז נעשית מחלוקת בין קו ימין לקו שמאל שבישנות ואינם יכולים להאיר (כנ"ל אדרא רבא אות רי"ד), וע"י מסך דחירק שבז"א מתיחדים ב' הקוין דימין ושמאל להיות אחד (כמ"ש לך י"ג ד"ה ונתבאר) ונשלמה הארתם בכל השלמות, ואלו ג' קוין ביחד, נעשו לחב"ד דישנות. וכיון שחב"ד אלו יצאו ע"י ז"א, זכה בהם גם ז"א, מטעם שכל מדת האור שהתחתון גורם בעליון זוכה בו גם התחתון. וע"כ כיון **דתלת מחד נפיק שחב"ד דישנות יוצאים מז"א, חד בתלת קיימא נמצא ז"א ג"כ בחב"ד.** (כנ"ל ב"א דף רפ"ז ד"ה תלת).

הסולם

(ז) וְקַב"ה אֲתַרְעֵי בְּהוּ וכו': והקב"ה רוצה בהם, באלו שמברכים אותו, ותשוקתו הוא אל הברכה שלמטה, כי הברכה היא עולה ומאירה אל הנר שאינו מאיר, שהוא המלכות, ומחזק אותה בכח חזק לעלות למעלה, לזווג אל ז"א. ועל סוד זה כתוב, **כי מכבדי אכבד, שהם אלו המברכים להקב"ה, ובזוי יקלו, הם אלו שאינם מברכים להקב"ה, ומונעים הברכה מפייהם.**

(ח) **רזא דרזין לאינון וכו':** סוד הסודות לאלו היודעים החכמה של אדונם, לדעת סוד הברכות על מצוות התורה, ועל כל הנאות וחמדות של העולם הזה הוא להריק ברכות מלמעלה למטה (ועי' במה"ס אות כ"ג).

בר

(ט) אכן יש לדעת, שמה שאנו אומרים שבעת ירידת המלכות מן הבינה, כל עליון, דהיינו הכח"ב שנשארו במדרגה, מעלה את הבינה ותו"מ שנפלו ממנו ביחד עם מדרגת התחתון הדבוק באלו בינה ותו"מ (כנ"ל ויקהל אות ק"ל) אין הפירוש שמעלה אליו כל ע"ס דפרצוף התחתון, אלא רק הכח"ב דתחתון בלבד, ולא את בינה ותו"מ דתחתון, והוא מטעם, כי עלית התחתון לעליון, הוא מחמת שבינה ותו"מ דעליון נפלו בו, והם נדבקו עם התחתון למדרגה אחת בשעת נפילתם, וע"כ בשעת חזרתם למדרגה, לוקחים עמהם גם התחתון הדבוק בהם. ובעת שהמלכות עולה לבינה ומפלת כל חצאי מדרגות התחתונות ממדרגתן, הרי נעשה זה בכל המדרגות בבת אחת, ונמצא שבעת שבינה ותו"מ דעליון נופלים לתחתון, אין במדרגת התחתון אלא ג' כלים כח"ב בלבד, כי גם בינה ותו"מ שלו נפלו למדרגה שלמטה ממנו. ונמצא שבינה ותו"מ דעליון, בשעת נפילתם, לא נתרדקו רק בכח"ב דתחתון, ואין להם שום מגע עם בינה ותו"מ דתחתון, שהרי הם כבר נפלו מן התחתון ונמצאים בתחת התחתון. ולפיכך כשחוזרים בינה ותו"מ דעליון למדרגתם אינם מעלים עמהם אלא כח"ב דתחתון שהמה דבוקים בהם, ולא כלל הבינה ותו"מ דתחתון. ובז"א ירדו כח"ב לבחינת חג"ת, ובינה ותו"מ לבחינת נה"י. ונמצא שבינה ותו"מ דישנות שנפלו לז"א, לא נתרדקו אלא בחג"ת שלו, שהם בחינת כח"ב שנשארו או במדרגתו, ולא בנה"י שלו, שהם בינה ותו"מ שנפלו ממנו למדרגת המלכות ואינם נמצאים בו, ולפיכך בעת שבינה ותו"מ דישנות, חוזרים לישנות, אינם מעלים עמהם רק חג"ת דז"א בלבד, ולא את נה"י דז"א.

(י) ולפיכך אע"פ שכל המוחין שהתחתון גרם לעליון מקבלם גם התחתון, ומפני **שתלת מחד נפיק, חד בתלת קיימא.** עכ"ז אין ז"א לוקח אלו המוחין עתה בעת שהוא (דפוי"י דף רע"א ע"א)

ו רעיא עקב מהימנא

(ט) בַּר בְּרַכָּאן דְּצִלוֹתָא, דְּאֵינוּן תְּקוּנָא דְּמֵאֲרִיחֹן, מִתְּפָא לְעִילָא וּמְעִילָא לְתַתָּא. בְּרַכָּאן דְּלֹאוּ אֵינוּן בְּצִלוֹתָא, סִלְקִין מִתְּפָא לְעִילָא, עַד דְּמָטוּ גוּ נְהוּרָא דְּלֹא נְהִיר, וּמִתְעָרִי בְּתוּקְפָא, כִּי לְהֵוּא נְהוּרָא דְּלֹא נְהִיר, בְּתֵהִיא בְּרַכָּה, וְסִלְקָא אֲתַעְרוּ לְעִילָא, עַד דְּמָטוּ לְכַרְסֵיָא עֲלָא, מְקוּרָא דְּכָל חַיִּין. פְּדִין נְפִקוּ מִתְּהוּא מְקוּרָא עֲלָא, בְּרַכָּאן אַחְרָנִין, וְאַעְרְעוּ אֲלִין בְּאֲלִין, וְנִשְׁקִי אֲלִין לְאֲלִין, וְנִתְּפָאן וְשָׂרְיִין לְרִישׁ צְדִיק, לְאַרְקָא לְתַתָּא. וְכַד נִתְּפִין, אֲתַבְּרִין אֲבָהִין וּבְנִין, וְכָל שְׂרָגִין דְּלֵהוּן.

חלופי גרמאות

ט כד, י מוסיף ומתערי לעילא, כ דההוא, ל ושריין ואתאן, ח דרגין.

הסולם

(ט) בר ברכאן דצלותא וכו': ומפרש. חוץ מן ברכות התפלה שהם תקון אדונם, הן עולות ממטה למעלה ומלמעלה למטה. (כמו שכתוב במה"ס אות כ"ג) וכשהברכות אינן של תפלה, הן עולות ממטה למעלה עד שמגיעות לתוך האור שאינו מאיר, שהוא המלכות, ומעוררות בתוקף לאותו אור שאינו מאיר, בברכה היא, ועולה ההתעוררות למעלה, עד שמגיעה לכסא העליון, שהוא בינה. שהוא המקור של כל חיים. דהיינו שכל האורות באים ממנה. אז יוצאות מאותו מקור העליון ברכות אחרות, ופוגשות אלו באלו, ונושקות אלו באלו, ובאות ושורות על ראש צדיק, שהוא יסוד דז"א, להריק למטה, וכשיורדות, מתברכים האבות שהם חג"ת דז"א, והבנים, שהם נה"י דז"א, וכל הנרות שלהם, שהם ספידות המלכות. (ועי' במה"ס אות י"ג).

ורזא

מראות הסולם

במקום ישו"ת, כי אין שם כל הפרצוף דז"א, אלא כח"ב שלו דהינו חג"ת בלבד, ונה"י שלו אינם שם כנ"ל, והחסר נה"י דכלים חסר ג"ר דאורות, כי אין להם כלים שילבישם (כנ"ל בפתיחה לחכמת הקבלה אות כ"ד) וע"כ אינו יכול לקבל עתה את חב"ד דאורות שיצאו על ידו בישו"ת, אלא מקבל הארת כלים בלבד, ויורד מישו"ת למקומו, ומוריד המלכות מבינה שלו ומעלה אליו את בינה ותו"מ שנפלו ממנו, דהיינו את נה"י, ונתחברו בו חג"ת נה"י לפרצוף אחד, ואז חוזר פעם שניה אל ישו"ת ומקבל שם את המוחין דחב"ד שהשאר שם, ואז חוזר כלים דחג"ת ונעשו חב"ד וכלים דנה"י נעשו חג"ת, ויוצאים לו נה"י חדשים, ואז יורד שוב מישו"ת במוחין שלמים דחב"ד. והנה נתבאר, שאין ז"א מקבל המוחין בישו"ת, אלא על ידי ב' עוליות, שבעליה ראשונה מקבל מישו"ת רק את הארת ו"ק בלבדה, מפני שהוא מחוסר כלים דנה"י, ובעליה ב' מקבל מוחין שלמים.

(א) וז"ש (באות א') בגין דברכאן דבריד בר נש לקב"ה אתי לאמשכא חייך ממקורא דחיי, דהיינו הארת ו"ק הנמשכת בעליה א'. ולארכא עליה מההוא משחא עלאה, דהיינו הארת ג"ר ע"י עליה הב'. וכן אומר (באות ב') ואתברכאן כל א"יין דרגין ומקורין, היינו בעליה א'. ואתמ"יין לארכא ע"ל כל ע"מין ואתברכאן כל"הו כהדא, וכו' דיתברכון אבהן ובנין כל"הו כהדא היינו בעליה ב', שאז כבר נתחברו הכלים דאבהן ובנין, שהם חג"ת נה"י דז"א, להיות גוף אחד, וע"כ הם יכולים לקבל המוחין דחב"ד להתברך כאחד.

(ב) וז"ש (באות ה') כד סלקין אינון ברכאן מתתא לית פתחא ופתחא לעילא, ולית מונא לעילא דלא פתח כל אינון פתחין, כי המסכים המבדילים בין חצאי המדרגות, דהיינו בין כח"ב לבינה ותו"מ דכל מדרגה, הם נכחנים לפתחים, כי לולא הם לא הייתה מציאות שהתחתון יעלה לעליון, (כמ"ש לעיל ויקהל אות קל"א דף ט' ד"ה ולפיכך) כי כל העליה של התחתון לעליון, אינה, אלא בסבת הבינה ותו"מ דעליון שנפלו לתחתון ונתדבקו בו שמשום זה בעת שתזורים למדרגתם בעליון לוקחים עמהם גם התחתון, וכיון שנפילה זו נעשית ע"י המסך, שה"ס חיבור המלכות בבינה, ועלית בינה וזו"ן נעשית ע"י בקיעת המסך, דהיינו על ידי ירידת המלכות מן הבינה, ע"כ נבחן המסך לפתח, כי בשעה שנבקע, עולה התחתון לעליון דרך שם. (כמ"ש שם) ולפיכך אם המברך

(דפויי דף רע"א ע"א)

מכוין

רעיא **עקב** **מהימנא** **ז**

י וְרָזָא דְאַלְיָן בְּרַכְּאָן לְאַתְעָרָא מְעִילָא לְתַתָּא, בְּרָזָא דָּא, בְּרוּךְ: דָּא רָזָא דְמְקוּרָא עֲלָאָה מְכַלָּא, לְאַרְקָא וּלְאַמְשַׁכָּא וּלְאַנְהָרָא כּוּל בּוּצִינִין. וְאַיְהוּ י בְּרוּךְ תְּדִיר, דְּלֹא פְּסָקִין מִימּוּי. וּמִתְמָן שִׁירוּתָא דְאַקְרִי עֲלֵמָא דְאַתִּי, וְאַיְהוּ קֶצֶה הַשְּׁמַיִם, דְּהִתְיָא קֶצֶה קֶצֶה עֲלָאָה אִיְהוּ. בְּגִין דְּאַיִת קֶצֶה בְּגוּוּנָא דָּא לְתַתָּא, וְאַיְהוּ עֲלֵמָא פְּתָאָה. וְאַקְרִי אוּף הַכִּי בְּרוּךְ, לְקַבֵּל תְּפָאִי, לְאַרְקָא לְתַתָּא, וּלְאַתְעָרָא מִתְתָּא לְעִילָא בְּבְרַכְּאָן דְּצִלוּתָא. וּבְרוּךְ דָּא אַקְרִי הַכָּא, בְּרָזָא דְחֻכְמָתָא עֲלָאָה, דְּאַמְלִי לְהִהוּא אַתְר, בְּחַד שְׁבִיל דְקִיק דְאַעִיל בֵּיה.

חלופי גרסאות

מ על (ש"ה). נ בריך. ט דאיהו וליג דהיא קצה. ע קדמא.

דרך אמת ג] לשפוך שפע למטה.

מראות הסולם

מכוין בברכה, דהיינו במלה **ברוך** להמשיך השם של מ"ב אותיות (כנ"ל במראות הסולם אות ג') הנה או נפתחים ונבקעים המסכים שה"ס הפתחים שבכל מדרגה להעלות התחתון לעליון, ואז עולה הברכה מבינה ותו"מ שבסוף המדרגות דרך פתחים של כל המדרגות עד שמגיעת למלכות דאצילות כמ"ש שם. וז"ש **לִית פתחא ופתחא לעילא וכו'**, כי כולם נפתחים, והברכה עולה דרכם, עד בואה אל המלכות דאצילות.

יג) ועתה מתחיל לפרש סדר כוונת הברכה, ואומר (באות ט') **ברכאן דלאו אינון בעצמותא**, דהיינו ברכת המצות וברכת הנהנין, ספקין מתתא לעילא, דהיינו מעולם הזה ולמעלה, עד דמטו גו נהורא דלא נהיר וכו' בהיא **ברכה**, דהיינו שבכת הארת מ"ב אותיות הוא מעלה הברכה עד המלכות הנקראת נהורא דלא נהיר. וכיון שהברכה הגיעה שמה, אז **וספקא אתערו לעילא עד דמטו לכרטיא לעילא**, שאז מתעוררים ז"א ומלכות ועולים עם המ"ן של הברכה עד הבינה, ונעשה זווג חו"ב שם על המסך דו"ן, כמ"ש להלן, כדון נפקו מההוא מקורא לעילא, שהוא בינה,

ברכאן אחרנין, דהיינו המוחין הנמשכים מבינה לזו"ן, ואערעו אליו בא"ין ונשקו אליו לעילא, שהמוחין היורדים שהם בחינת מיין דוכרין מתחברים עם המ"ן שבברכה ואתאן ושריין לריש צדיק, דהיינו שנמשכים מראש ז"א אל יסוד שלו הנקרא צדיק. **לארקא לתתא**, שהוא משפיע אותם אל המלכות, והמלכות לתחתונים. וכד נחתין אתברכאן אבהן ובנין (דהיינו כמ"ש לעיל במראות הסולם אות י"א ע"ש) וכל שרגין דלהון, היינו ספירות המלכות, שה"ס מאורי אש.

יד) עתה מבאר (באות י') כוונת ברכות המצות וברכת הנהנין על הסדר שלהם. **ברוך דא רזא דמקורא עילאה מכלא**, שהוא או"א עליון, **לארקא ולאמשכא ולאנהרא כ"ל בוצינין**. כי כל המדרגות שמתחת או"א, נמצאים בגדלות רק בעת התפלה, אבל אחר התפלה, חוזרים לקטנותם, שהמלכות שוב עולה לבינה של כל מדרגה, וכל המדרגות חוזרות לקטנות. חוץ מאו"א עליון, שבהם, בבחינת עצמותם, אפילו בזמן הגדלות אין המלכות יורדת

(דפו"י דף רע"א ע"א)

ה

רעיא

עקב

מהימנא

(יא) אָתָּה: לְבַתֵּר * שְׁאֲרֵי לְאַתְגְּלִיָּא, דְּקָא הָאֵי בְרוּךְ סְתִים אִיהוּ, וּבג"כ אֲקָרִי בְּאַרְח סְתִים בְּרוּךְ, מְקוֹרָא עֲלָאָה דְלָא אַתְגְּלִיָּא. אַתָּה, שְׂרִירָתָא לְאַתְגְּלִיָּא לְבַר, וּבג"כ אֲקָרִי אַתָּה. וּמֵאֵן אִיהוּ. דָּא רְזָא דִימִינָא, וְאֲקָרִי פְהֵן לְגַבִּי הֵהוּא אַתָּה. וְרְזָא דָּא * אַתָּה כְּהֵן לְעוֹלָם, מֵאֵן פְּהֵן לְהֵהוּא עוֹלָם, אַתָּה. וְדָא אִיהוּ? מִינָא עֲלָאָה, דְּקָא אֲשַׁתְּכַח לְאַתְגְּלִיָּא.

מטרת הזהר

(1) (תהלים קי) משפטים נו צ"ח.

חלופי גרסאות

9 דשארי.

מראות הסולם

הסולם

(יא) אַתָּה, לְבַתֵּר שְׁאֲרֵי וכו': המלה **אַתָּה**, שבברכה, היא המתחלת אח"כ להתגלות, כי ברוך זה, הוא סתום, שהם חכמה ובינה שאינם מושגים לתחתונים, ומשום זה נקרא בדרך סתום ברוך, להיותו מקור עלינו שאינו מתגלה, אבל המלה **אַתָּה**, היא ההתחלה להתגלות לתוך, ומשום זה נקרא **אַתָּה**, שהוא לשון נוכח, המגולה. ומי הוא. זה סוד הימין, שהוא חסד של ז"א, ונקרא כהן לאותו מקום, לבינה, וזה סוד, **אַתָּה כהן לעולם**, שפירושו, מי הוא כהן לעולם ההוא, שהוא בינה, היינו **אַתָּה**. וזה הוא ימין העלין, חסד דז"א, שהרי הוא נמצא להתגלות. (ועי' במה"ס אות ט"ז).

המדרגה, וישסו"ת שה"ס בינה ותו"מ דבינה נעשו לשמאל המדרגה. וגם ז"א עלה שמה עם בינה ותו"מ דישסו"ת, עם המ"ן של הברכה, והוא נעשה לדעת המיחד או"א וישסו"ת, בסוד קו האמצעי, המיחד ימין ושמאל (כנ"ל מרה"ס אות ח'). ואחר שישסו"ת קבלו הארת או"א עלאין ע"י היחוד הזה, אז יורדים ישסו"ת למקומם, ויוצאים גם בהם ב' קוין ימין ושמאל ע"י העלאת בינה ותו"מ שלהם, והם במחלוקת ואינם יכולים להאיר, עד שז"א נעשה להם לקו אמצעי, ומיחד את ימין ושמאל דישסו"ת, ואז נשלמים ומאירים בסוד ג' קוין חב"ד. (כמ"ש לעיל במה"ס אות ח').

(טו) ומתמן שירותא דאקרי עצמא דאתי, שה"ס ישסו"ת שבו נעשית התחלה לגילוי מוחין דחכמה, כי באו"א עלאין אין מאירים אלא חסדים בלי חכמה, כי הם בחינת ג"ר דבינה, והם לעולם בסוד כי חפץ חסד הוא, ואין מקבלים חכמה, אלא בישסו"ת מתחיל גילוי החכמה בקו שמאל שלו. וע"כ נעשית בו מחלוקת, והוא צריך לז"א שיחד אותם ע"י מסך דחירק שלו (כמ"ש לך י"ג ד"ה ונתבאר) וע"כ נקראים ישסו"ת **שירותא**. ולא או"א עלאין. ואיהו קצה השמים וכו', כלומר, שישסו"ת הם משפיעים לשמים, שהוא ז"א. וע"כ נבחן לקצה השמים העליון. בגין דאית קצה כגוונא דא לתתא, דהיינו קצה המקבל משמים, שהוא ז"א. ואקרי אוף הכי ברוך לקבל תתאי וכו', ולפיכך יש לכוון במלה ברוך גם במלכות. והטעם שאנו מכוונים באו"א ובמלכות, הוא כי הברכה שאנו מעלים, עולה רק עד המלכות, ששם שרשינו, (כנ"ל במה"ס אות ב') וע"כ יש לכוון במלה ברוך, במלכות. אמנם המלכות היא ג"כ בבחינת הקטנות, שגם היא צריכה תקון, וע"כ אנו מעלים המלכות עם ז"א, עד או"א עלאין, שלהיותם תמיד בשלמות הם ראויים לתקן הכל. וע"כ יש לכוון במלה ברוך, גם באו"א עלאין וישסו"ת כנ"ל. וז"ש וברוך דא אקרי הכא ברזא דחכמתא עצמא, דהיינו או"א עלאין, דאמ"י להווא אתר, שהם ממלאים ומתקנים את ישסו"ת כנ"ל. בחד שבי"ל דקיק דאע"י ביה, שה"ס הדעת המיחד או"א עלאין וישסו"ת זה בזה, שדעת זה ה"ס ז"א שעלה שם למ"ן, ואח"כ יורד ז"א עם ישסו"ת למקומם ומיחד

(דפו"י דף רע"א ע"א)

רעיא **עקב** **מהימנא** **ט**

(יב) ?הנה: דא רזא דאמץעיתא. רזא דמהימנותא בְּכַל סְטְרִין. * אֲלֵהִינוּ: דא סטרא דשמאלא, דְּכָלִּיל בִּימִנָא, וימינא בִּיהַ, וְאַתְּכְלִילוּ דָא בְּדָא, לְמַהוּי מַד. וְעַד הָכָא, אַתְּקְשְׂרוּ בְּרַכָּאן, דְּכִינּוּן דְּאַלִּין אַתְּבְּרַכָּאן, * פְּלֵהוּן דְּלַתְתָּא אַתְּבְּרַכָּאן.

חלופי גרמאות

צ על כלהו; ל"ג מן כלהון עד ונטלי.

מראות הסולם

ומיחד ב' קוין ימין ושמאל דישסו"ת ויוצאים שם ע"י ז"א ג' קוין חב"ד, וע"כ, בסוד תלת מחד נפקי, חד בתלת קיימא, מקבל גם ז"א ג' קוין אלו (כנ"ל, במראות הסולם אות ח'). טז) וצריכים לכוין עתה ביציאת ג' קוין דו"א מן ישסו"ת. וז"ש (באות י"א) **אתה, יכוין בהמלה אתה, אשר, לְבַתְר שְׂאֲרֵי לְאַתְגְּלִיָּא, שֶׁאֲחִ"כ הַתְחִילוּ הָאוֹרוֹת דו"א לְהַתְגַּלוֹת וּלְצֵאת מִן יִשְׁסו"ת. דְּהַא הָאֵי בְּרוּךְ סְתִיב אִיהוּ, וּבְגִ"כ אֶקְרִי בְּאַרְח סְתִיב בְּרוּךְ, כִּי בְרוּךְ פִּירוּשׁוֹ או"א וישסו"ת כנ"ל, שבהם האורות סתומים מתחננים כי או"א וישסו"ת הם בינה, ואין לנו השגה בבינה, אלא בז"א, וברוך, הוא מקורא עֲלָאָה דְלָא אַתְגְּלִיָּא, דהיינו ישסו"ת, אבל אתה, הוא התחלה להתגלות לחוץ להיותו אור ראשון של ז"א שיצא מבינה, ובג"כ אֶקְרִי אֶתְה, שהוא לשון נוכח שהוא גלוי. ומאן אִיהוּ דָא רִזָּא דִימִנָא, דהיינו קו ימין, שהוא חסד דו"א, היוצא מישסו"ת. וְאַקְרִי כְהֵן וכו', וְדָא אִיהוּ יִמִּינָא עֲלָאָה, דְּהַא אֲשַׁתְכַּח לְאַתְגְּלִיָּא, דהיינו שיצא מן מקום הסתום, בינה, למקום הגלוי, ז"א.**

הסולם

(יב) הויה דא רזא וכו': המלה הויה, שבברכות, היא סוד קו האמצעי שבז"א, סוד האמונה בכל הצדדים. המלה אֲלֵקִינוּ, שבברכות, הוא צד השמאל דו"א, הכלול בימין שלו והימין כלול בו, ונכללו זה בזה להיות אחד. ועד כאן דהיינו עד חג"ת דו"א, נקשרו הברכות, בז"א. וכיון שאלו חג"ת דו"א, נתברכו, כולם שלמטה מתברכים. (ועי' במה"ס אות י"ז).

לבתר

יז) וז"ש (באות י"ב) הויה, דא רזא דאמץעיתא, שה"ס קו האמצעי היוצא מישסו"ת שהוא ת"ת דו"א, רזא דמהימנותא בְּכַל סְטְרִין, כי קו האמצעי מיחד ב' הצדדים הימין והשמאל כנ"ל. וצריכים להמשיך קו האמצעי מן הבינה לד"א מטרם שמשיכים משם קו השמאל, מטעם, שאסור להמשיך הקו שמאל מטרם שמתחבר עם הקו ימין, ולכן ממשיכים מקודם קו האמצעי המיחד ימין ושמאל, ואח"כ ממשיכים קו השמאל, וז"ש אֲלֵקִינוּ, דָא סְטְרָא דְשִׁמְאַלָא, דְכִלְיָל בִּימִינָא, וימינא בִּיהַ, וְאַתְכְּלִילוּ דָא בְּדָא לְמַהוּי חַד. כי אחר שהמשכנו קו האמצעי נמצא השמאל כבר כלול בימין וימין בו. וזה שאנו ממשיכים בהמלה אֲלֵקִינוּ. וז"ש, וְעַד הָכָא אַתְּקְשְׂרוּ בְּרַכָּאן וכו'. ועד כאן, נתקשרו הברכות זה בזה, ע"י המשכת ג' קוין, כלומר אבל המוחין עוד לא נמשכו. כי להמשכת המוחין צריכים לעליה ב' (כנ"ל במה"ס אות י"ז).

יח) וז"ש (באות י"ג) לְבַתְר דְּאִינוּן אַתְּבְּרַכָּאן וְנַטְלִי בְּרַכָּאן לְגַרְמִייהוּ, דהיינו אחר שהמשכנו הארת הו"ק לד"א מן ישסו"ת בסוד תלת מחד נפקא חד בתלת קיימא, כנ"ל. אַתְהֲדְרוּ כְלִיָּין כְּהַד לְהוּוּא מְקוּרָא, חוורים חג"ת דו"א כלולים כאחד, אל המקור שלהם שהוא ישסו"ת כדי לקבל ממנו המוחין חב"ד שהשאים שם בעליה ראשונה מחמת חסרון הכלים דנה"י (כמ"ש לעיל במה"ס אות י" ע"ש). ועתה אחר שהמשיך הכלים דנה"י יכול לקבל המוחין, כמ"ש שם. דְּאִינוּן לָא יִכְלִין לְאַתְהֲדְרָא לְגַבִּי הוּוּא אַתְר עַד דְּאַתְבְּרַכָּאן, כי אינם יכולים לחזור לאותו מקום, דהיינו לקבל המוחין, מטרם שקבלו הברכות דהארת הו"ק, שע"י הברכות האלו יורד ז"א למקומו ומוריד המלכות מבינה שלו למקומו, ומעלה הבינה ותו"מ שלו, שהם נה"י, ומתיחד בהם ונשלמו הכלים שלו, ואז יכול לחזור לבינה, דהיינו לקבל מוחין. וז"ש, כִּינּוּן דְּאַתְבְּרַכָּן בְּקְדִמִיתָא, שעל ידי זה המשיך אליו הנה"י ונשלמו עשרה כלים שלו, אַתְהֲדְרוּ וְעֲלִין לְגַבִּי הוּוּא אַתְר, דהיינו לישסו"ת לְנַטְלָא בְּרַכָּאן יִתְרִין אַהֲרִינן, דהיינו המוחין דחב"ד, לְאַרְקָא לְתַתָּא לְהַשְׁפִּיעַ אוֹתָם לְמַלְכוֹת וְהַמְלָכוֹת לְתַתְּחוּנִים.

וז"ש

(דפו"י דף רע"א ע"א * דף רע"א ע"ב)

רעיא עקב מהימנא

יג) לבתר דאינון אתברכאן, ונטלי ברכאן לגרמייהו, אתהדרו קליין
פחד להווא מקורא, דאינון לא יכלין לאתהדרא לגבי ההוא אתר, עד דאתברכין.
פיון דאתברכין בקדמיתא, אתהדרו ועאלין לגבי ההוא אתר, לנטלא ברכאן
יתירין אתרינן, לארקא לתתא. ועד דאינון אתברכאן, לא עאלין ולא תאבין
לגביה. ורנא דא ו' ולא גראו פני ריקם.

חלופי גרסאות
ק לגביהו.

הסולם

יג) לבתר דאינון אתברכאן וכו':
ואחר שהם החג"ת דו"א, מתברכים, ולוקחים
ברכות לעצמם, חוזרים כולם כלולים כאחד
לאותו המקור שהוא בינה. כי הם אינם יכולים
לחזור לאותו מקום מטרם שנתברכו. כיון
שנתברכו מקודם, חוזרים ונכנסים לאותו מקום,
שהוא בינה, לקחת ברכות יתרות אחרות
להשפיע למטה. ומטרם שהם מתברכים אינם
נכנסים ואינם חוזרים אליו, לבינה. וז"ס ולא
יראו פני ריקם. (ועי' במה"ס אות י"ח).
וכד

מסורת הזהר
ז (שמות כג) בא מט צ"מ.

מראות הסולם

יט) וז"ש (באות י"ד) וכד תבין לגבי
ההוא אתר, ועאלין תמן, כדין אקרי ההוא
אתר מלך. דהיינו בעליה הב' לישסו"ת,
שחג"ת דו"א מקבלים המוחין דחב"ד, נקראים
או ישסו"ת מלך, ולפיכך יש לכוון עליה הב'
הזו, במלה מלך של הברכה. כי זמלך לא
אתקרי, בר כד אינון, מתקרבין לגביה,
דהיינו רק החג"ת שבעליה ב', כי זמלכא
אימתי אקרי מלך, כד רברבנוי אתיון
לגביה עתירין מסתפקן וכו', כי בעליה א'
כשחג"ת דו"א היו עניים מחוסרי כל, דהיינו
בקטנות, אין ישסו"ת נקרא מלך בשביל
עליהם, אלא עתה בעליה ב', אחר שכבר
כבר נקשרו זה בזה, ומקבלים בעליה הזו את המוחין דחב"ד, או נקראים ישסו"ת מלך. כי
עתה הם עשירים, ויש להם לחג"ת כל מה שצריכים, בלי חסרון. מלך לתתא, המלך
שלמטה, דהיינו המלכות, מתי היא נקראת מלך, הוא כשאלו החג"ת דו"א שנעשו לחב"ד,
משפיעים לה המוחין שלהם. וז"ש, כד אליון מעטרין ליה בספוקא בעטרין קדישין,
דהיינו בעת שז"א משפיע לה עטרות הקדושות, שה"ס ג"ר. או נקראת המלכות מלך כלפי
התחתונים.

כ) וז"ש והכא, בעליה ב', אקרי מלך, ומאן איהו. העולם אשר קדשנו וצונו. כי
ישסו"ת נקראים העולם, וגי' מוחין חב"ד שז"א מקבל להשפיע אל התחתונים, הנה
אשר ה"ס כתר, שעל המוחין, קדשנו ה"ס חכמה, וצונו, ה"ס בינה, על, ה"ס מצוה
ועושה, שהם ת"ת ויסוד, שהם קו אמצעי המיוחד חכמה ובינה. ויש הרבה דרכים בזה.
כמ"ש בתקונים תקון ל"ט, ע"ש. ועי' במאמרי רשב"י פרשת עקב, ובשער הכונות. ואין
להאריך כאן.

כא) וז"ש (באות ט"ו) ולעולם ימינא אתה וכו' שבכל מקום שנאמר אתה, הוא חסד,
וע"ד כהן כפיה וכו' (כמ"ש לחלו במדאות הסולם אות כ"ד) ועלמא תתאה כד אתקשר
לימינא דהיינו כשהמלכות נקשר בחסד, קרי מתתא לעילא ברוך, כלומר, שהמלכות ברוך,
רק באורות דו"ק, המאירים ממטה למעלה. והוא מפני שהיא נקשרת בחסד, שהיא קו
ימין המאיר בחסדים בלי חכמה, שבמלכות הוא ו"ק, מפני שהיא צריכה לחכמה וחסדים
יתרין, שזוהו שמקבלת מז"א, שהוא קו האמצעי, בסוד הזקיפה שבהויה (כמ"ש לעיל פנחס אות
ט"ד ע"ש) ולא אקרי ברוך בר ברזא דמקורא דאתדבק ביה, דהיינו החסד, ועי"ל
ביה זאמלי ליה, דהיינו כשממלא את המלכות בחסדים, או היא נקראת ברוך. וזה שצריכים
לכוין בברוך שבברכות התפלה. אתה, שבברכות התפלה, רזא דההוא כהן לאתדבקא
בהדיה, שצריך לכוין שהמלכות תעלה ותכלול עצמה בחסד.

כב) ויש לדעת כי יש ג' בחינות שהן, כריעה, השתחויה, וזקיפה. כריעה היא כריעת
הברכים וראשו זקוף, שפירושו חסרון ג"ר. כי כריעת הברכים היא ביטול נה"י דכלים
והחסר נה"י דכלים חסר ג"ר דאורות. מטעם ערך ההפכי שיש מאורות לכלים (כנ"ל בפתיחה
דפ"י דף רעיא ע"ב)
לחכמת

רעיא **עקב** **מהימנא** **יא**

יד) וכד תבין לגבי ההוא אתר, ועאלין תפמן, פדין אקרי ההוא אתר מלך. ומלך לא אתקרי, בר פד אינון מתקרבין לגביה, וימתברכן. וימלכא אימתי אקרי מלך. פד וברכנוי אתיין לגביה עתירין, מסתפקן בכל מה דאצטריכו, בלא חסרונא, פדין איהו מלך. מלך לתפא, פד אלין מעטרן ליה בספוקא, בעטרין קדישין. והכא אקרי מלך. ומאן איהו. העולם אשר קדשנו וצוננו. וכגין דאיהו עלמא דלא אתגלייא לבר, ואיהו סתים, קרי ליה הכי בארז סתים. ועל דא לא אקרי, אלא בארז סתים.

חלופי גרמאות

ד מתברכן, ו מלכא; מ מלכת. ת מעטרן אלין. א בעטרין.

מראות הסולם

לחכמת הקבלה אות כ"ד) זוקיפת הראש, יורה על רצון לקבל חכמה. שז"ס כריעה, שאנו כורעים בהמלה **ברוך**, שהוא מלכות, שיורה, שהמלכות צריכה לחכמה, כי ע"כ הראש זקוף, ויורה שהיא חסרה מחכמה, וע"כ הברכים כפופות, שיורה, שאין שם ג"ר. (ב) הוא השתחויה, שהיא כפיפת הראש בלבד. שזה יורה שאין צריך לחכמה אלא לחסד, בסוד כי חפץ חסד הוא, וע"כ כופף ראשו, שהם הכלים דג"ר. וז"ס קו ימין דז"א המקבל מאו"א שאינו חפץ בחכמה אלא בחסדים, וע"כ משתחוים בהמלה **אתה**, שהוא סוד קו ימין. (ג) היא זקיפה, שכל ג' חלקי הגוף חב"ד חג"ת נה"י הם זקופים, שזה יורה שיש לו חכמה וחסדים ביחד, וע"כ ראשו זקוף וגם הברכים זקופות. וזהו בחינת קו האמצעי, שהוא ת"ת. וע"כ זוקפים בהמלה הויה, שהוא קו האמצעי הכולל הכל.

הסולם

יד) **וכד תבין לגבי וכו'**: וכשחוזרים לאותו מקום, לבינה, ונכנסים שם, אז נקרא אותו מקום **מלך**, שה"ס המלה מלך, שבברכה, כי הבינה לא נקראת מלך, זולת כשאלו חג"ת דז"א, מתקרבים אליו ומתברכים. והמלך מתי נקרא מלך, הוא כשהשרים שלו באים אליו כשהם עשירים, ויש להם כל מה שצריכים בלי חסרון, אז הוא **מלך**. מלך למטה שהוא המלכות, היינו בעת כשאלו, הספירות דז"א מעטרים אותה די ספוקה בעטרות קדושות. וכאן, בברכה שנקראת מלך, מי הוא המלך. הוא **העולם אשר קדשנו וצוננו**, שהוא הבינה. ומשום שהוא עולם שאינו מגולה לחוץ, והוא סתום, קורא לו כך בדרך סתום, דהיינו לשון נסתה, קדשנו, וצוננו, ולא בלשון נוכח, דהיינו קדשתנו וצויתנו. (ועי' במה"ס אות י"ט) וע"כ לא נקרא אלא בדרך סתום.

ולעולם

ג) וז"ש (באות ט"ו) **ועד בצלותא, בר נש כורע בברוך, דאיהו עלמא כפוף לגבי עילא**, כי המלכות היא כפופה, דהיינו שחסרה ג"ר וראש, והיא כפופה למעלה לד"א, כלומר, שאינה יכולה לזקוף את עצמה מעצמה, אלא ז"א צריך לזקוף אותה, בסו"ה נפלה לא תוסיף קום בתולת ישראל, שפירושו, שהמלכות לא תזקוף מעצמה, אלא בעלה הוא דיוקים לה (כנ"ל פנחס תתנ"ו) וז"ש **כאן, דאיהו עלמא כפוף לגבי עילא** וע"כ צריכים לכרוע בברוך, שיורה על המלכות הכפופה. ודא איהו שנוי, בין ברוך דצלותא ובין ברוך דשאר ברכאן, כי בברוך של ברכות המצות וברכות הנהנין, אנו מכוונים בברוך להמשיך שפע ממעלה למטה, כי ברוך דברכות המצות והנהנין יורה על או"א עלאין שממשיכים משם המוחין לישו"ת, ומישו"ת לז"א בהמלים אתה ה' אלקינו מלך העולם, כנ"ל. ומז"א למלכות ולתחתונים בשאר מלות הברכה. אבל כאן (במצות) [בתפלה] ממשיכים ממטה למעלה, שמעלים הברכה עד למלכות, ובברוך מעוררים את המלכות בסוד הכריעה לקבל חסדים מן אתה, ואח"כ לקבל זקיפה מן הויה. ואחר כך מעלים אותה לקבל מן אלקינו שהוא בינה, ואח"כ מן אלקי אבותינו שהוא חכמה, ובשאר המלות ממשיכים השפע ממעלה למטה. הרי שבברכות התפלה מכוונים ממטה למעלה וממעלה למטה, שלא כבברכות המצות והנהנין, שמכוונים ממעלה למטה, כנ"ל. וז"ש (באות ח') **ט) רזא דברכאן בפקודי אורייתא ובכ"ל הנאין וכסופין דהאי עלמא לארקא ברכאן מעילא לתתא**, דהיינו מאו"א לישו"ת ומישו"ת לז"א ולמלכות ולתחתונים. כנ"ל.

בר

(דפו"י דף רע"א ע"ב)

יב רעיא עקב מהימנא
טו וְלְעוֹלָם יְמִינָא אַתָּה, כְּמָה דְאַתְמַר. וְעַל דָּא כְהֵן, כְּפִיף לְגַבֵּי הַהוּא אַתָּה, בְּרִישָׁא וּבְסוּפָא. וְעַלְמָא תַתְּאָה, כַּד אַתְקַשְׁר לִימִינָא, וְאַתְדַבֵּק בֵּיהּ, קָרִי מַתְתָּא לְעֵילָא בְרוּךְ, וְלֹא אֶקְרִי בְרוּךְ, כַּד בְּרָזָא דְמִקּוּרָא דְאַתְדַבֵּק בֵּיהּ, וְעֵילָא בֵּיהּ, וְאִמְלִי לִיהּ. אַתָּה, קָזָא דְהַהוּא כְהֵן, לְאַתְדַבֵּקָא בְהַדְיָה, וְעַד, בְּצִלוֹתָא בִּי כּוֹרַע בְּבְרוּךְ, דְאִיהוּ עַלְמָא כְּפּוּף לְגַבֵּי עֵילָא, וְדָא אִיהוּ שְׁנוּי בֵּין בְּרוּךְ דְצִלוֹתָא, וּבֵין בְּרוּךְ דְשָׂאֵר בְּרַכָּאן. וְכֵלָא בְרָזָא עַלְמָה אִיהוּ, לְאַרְקָא בְּרַכָּאן לְכָל עַלְמִין.

ה'צופי גרמאות
ב בהדיה.

הסולם

טו וְלְעוֹלָם יְמִינָא אַתָּה וכו': ולעולם, הימין שהוא חסד נקרא אתה. כמו שלמדנו. וע"כ כהן כפוף ראשו למקום ההוא, אתה, בכל ברכה וברכה של תפלת שמונה עשרה, שמשתחוה בתחילת הברכה ובסוף הברכה. (ברכות ל"ד:) ועולם התחתון, שהוא מלכות, כשנקשר לימין, שהוא חסד, ומתדבק בו, הוא נקרא ממטה למעלה ברוך (כנ"ל אות י) ואינו נקרא ברוך זולת בסוד המקור שנתדבק בו, שנכנס בתוכו, ומילא אותו. דהיינו החסד, שאז נקראת המלכות ברוך. אתה, שבברכה, הוא סוד של כהן הזה, דהיינו חסד, להדבק בו. וע"כ בתפלה אדם כורע בברוך, שהוא מלכות, משום שהוא עולם כפוף למעלה, וזה הוא השינוי בין ברוך שבתפלה בין ברוך שבשאר ברכות, שברוך שבשאר ברכות הוא בחכמה ובינה, וברוך שבתפלה הוא במלכות (ועי' במה"ס אות כ"א ובאות כ"ג) והכל הוא בסוד עליון להריק ברכות לכל העולמות.

ברוך

שאינם מקבלים חכמה לעולם. וז"ש, בגין דאתה אקרי ראש, שהחסד המרומז באתה הוא בחינת ראש, אע"פ שהוא חסדים בלי חכמה. וע"ד כהן נמי"ל בראש, ואיהו ראש תדיר, שזהו הרמז שכהן נוטל בראש, לרמז אע"פ שהוא חסד לבד נחשב לו לבחינת ראש, והוא תמיד ראש משום שמקבל מאו"א דווגם לא פסיק. ובג"כ כריעה בברוך, שיורה על המלכות שהיא צריכה חכמה, כי ראשה זקוף, ואין לה חכמה, שזה יורה הכריעה. וע"כ היא חסרת ראש. וגהינו דרישא באתה, שזה יורה שהוא דוחה חכמה שבראש, והוא בוחר בחסדים בלי חכמה, שמקבל מאו"א שהם בחינת ראש וג"ר כמו חכמה. ולולא כפיפת ראש של כהן, שהוא חסד לא היה לו ג"ר, כי זקיפת הראש יורה שצריך חכמה, ואם הוא צריך, הרי הוא בחסרון כמו המלכות, אלא, כפיפת הראש יורה על ג"ר של חסדים מחמת דחיית ג"ר דחכמה. שזה תלוי בזה.

ו"ש עוד (באות ט"ז) וכהן בכ"ל אתר דאקרי אתה, גחין בצלותא, דהיינו בכל ברכה וברכה מברכות התפלה, כשהכהן מגיע להמלה אתה, שיורה על מדת החסד דז"א, הוא כופף ראשו, כדי להמשיך הג"ר דבחינת החסדים מאו"א, שאי אפשר להמשיכם אלא ע"י כפיפת הראש כנ"ל. מל"ך בתר דגחין, תו לא זקיף דהיינו כשכורע בתחילת שמונה עשרה, אינו זוקף עד שמסיים תפלתו. מאי טעמא. קב"ה אמר לה לסיהרא זילי אזעירי גרמיק ותו לא זקפא. פירוש. כי ענין זקיפת המלכות אינה מעצמה, אלא ע"י ז"א בעלה.

(דפויי דף רע"א ע"ב)

רעיא **עקב** **מהימנא** **יג**
טז ברוך דצלותא, ב"נ כנרע ביה בברכוי, וגחין רישא באתה, בגין דאתה אקרי ראש. וע"ד כהן נטיל בראש, ואיהו ראש תדיר. ובג"כ כריעה בברוך. וגחינו דרישא באתה. וכהן בכל אתר דאקרי אתה, גחין בצלותא. מלך פתר דגחין, תו לא זקיף, מ"ט. קב"ה אמר לה לסיגרא, זילי אזעירי גרמיה, ותו לא זקפא. ובג"ד, ברכתא דב"נ ברוך לקב"ה, אפער לארקא ברקאן מלעילא לעלמין פלהו, פמה דאתמר. ופאין אינון ישאל בעלמא דין, ובעלמא דאתי.
יז פתיב, ^ט פי אתה אבינו פי אברהם וגו'. תנינן, לזמנא דאתי אמרין ליה ליצחק וכו', בגין דשמאלא אתפליל בימינא, אבל ימינא מנלן דאקרי אב. דכתיב וישמהו לו לאב ולכהן, ואע"ג דלעילא אקרי אב, ואפילו לנהורא דלא נהיר בשעתא דאתדבק בימינא אקרי אתה, כד"א ^ט אתה יי אבינו גואלנו וגו'.
יח אדהכי, סבא אודמן לגביה, ואמר, רעיא מהימנא, תקין פתורא

חלופי גרסאות

ג רב.

מראות הסולם

כי אחר מיעוט הירח, שירדה המלכות מחזה ולמטה, אין לה מעצמה כלום והן חכמה והן חסדים הכל צריכה לקבל מז"א. וז"ש, על זמן שיתא אלפי שני, נפלה ולא תוסיף קום בתולת ישראל, כי לא תוסיף קום מעצמה אלא בעלה יוקים לה. ולפיכך אין זקיפה זו, שאנו זוקפים הראש בהמלה הויה שכברכות התפלה, נחשבת אל המלכות עצמה לזקיפה. אלא לעתיד לבא בגמר התקון שיתקן מיעוט הירח, אז יקום המלכות מעצמה. כי הנביאים לא נבאו אלא עד ימות המשיח, ולא בגמר התקון. ולפיכך המלך, שהוא מרכבה לעצם מדת המלכות, בטר דגחין תו לא זקיף, כי אין לו זקיפה מטרם גמר התקון, וז"ש, מ"ט. קב"ה אמר לה לסיגרא, זילי אזעירי גרמיה, ותו לא זקפא. כי מזמן שנאמר לה ללבנה שתמעט את עצמה לא זקפה את עצמה עוד, אלא נפלה ולא תוסיף קום, ולפיכך גם המלך שהוא מרכבה אליה, אין לו זקיפה עוד אחר הכריעה. עד גמר התקון שיתקן מיעוט הירח.

סליק מראות הסולם

שגם הוא נקרא אב. ומשיב, שכתוב, וישמהו לו לאב ולכהן, משמע שהכהן, שהוא ימיו וחסד, נקרא אב, ואע"פ שלמעלה נקרא אב, אפילו האור שאינו מאיר, שהוא מלכות, הנה בשעה אבינו גואלנו וגו'.

יח אדהכי סבא אודמן וכו': בתוך כך נודמן זקן אליו ואמר, רועה הנאמן, התקן שלחן לאדונך, לו ולהמלכה, מכל מיני מעדנים, לקיים בו, זה השלחן אשר לפני ה'. והרי עד
 (דפו"י דף רע"א ע"ב)

מסורת הזהר

(ח) (ישעיה סג) ויגש א צ"א.ט) (שם) ש.ס.

הסולם

טז ברוך דצלותא ב"נ וכו': במלה ברוך שבברכות התפלה, דשמונה עשרה, אדם כורע בו בכרכיו, וכופף ראשו באתה, משום שאתה נקרא ראש. וע"כ כהן נוטל חלק בראש (יומא י"ד). והוא ראש תמיד, ומשום זה הכריעה היא בברוך, וכפיפת הראש היא באתה. והכהן, בכל מקום שקורא אתה, הוא משתחוה בתפלה. והמלך אחר שכופף ראשו בתחילת תפלת שמונה עשרה, אינו זוקף עוד עד שמסיים התפלה. (ברכות ל"ד): מהו הטעם. הוא משום שהקב"ה אמר אל הלבנה, לכי ומעטי את עצמך, ועוד לא נודקפה הלבנה, שהיא המלכות, ממיעוט הזה. והמלך הוא בבחינת מלכות, ע"כ כופף ראשו ואינו מזדקף. ומשום זה, הברכה שאדם מברך להקב"ה מתעורר להריק ברכות מלמעלה לכל העולמות, כמו שלמדנו. אשרי הם ישראל בעולם הזה ובעולם הבא. (ועי' במה"ט אות כ"ד).

יז כתיב כי אתה וגו': כתוב, כי אתה אבינו כי אברהם וגו'. למדנו לעתיד לבא אומרים לו ליצחק, וכו' כי אתה אבינו (שבת פ"ט). הרי שיצחק, שהוא קו שמאל, נקרא אב, והוא משום שהשמאל נכלל בימין, אבל מטרם שנכלל בימין לא נקרא אב, משום שאז נמשכים ממנו דינים קשים. אבל ימין מאין לנו לו לאב ולכהן, משמע שהכהן, שהוא ימיו וחסד, נקרא אב, ואע"פ שלמעלה נקרא אב, אפילו האור שאינו מאיר, שהוא מלכות, הנה בשעה אבינו גואלנו וגו'.

יד רעיא עקב מהימנא

למאן, ליה ולמטרוניתא, מפל מיני עדונין, לקיימא ביה ^א זה השלחן אשר לפני יי, וקא עד זכען פלהו מתענגי מפתורא דמלכא, הה"ד, לכו לחמו בלחמי. ודא נהמא דאורייתא דבכתב, וינא דאורייתא דבעל פה. ותמן כמה מטעמים מיני טעמי תורה, דמתיקין, מפל מאכלין ויעדונין דעלמא, ודמלכא.

יט) קם רעיא מהימנא, פתח ואמר, אהרן כהנא קום משינתך, למדבח תורין ועאנין ואמרין ועופין, וכל מינין דצריכין לסעודתא דמלכא. ולחם הפנים, דאינון לקבל תרין לוחי דאורייתא, דמזה ומזה הם פתובים. זה: תריסר אנפין. דאינון: ^א יברכך יי, יאר יי, ישא יי. זה תנינא, אדניי אדניי. דאינון תריסר חיון, דאתמר בהון, ^א ופני אריה אל הימין לארבעתן, ופני שור מהשמאל לארבעתן, ופני נשר לארבעתן. ואתמר עליהו, ^א ארבעה פנים לאחת. והאי איהו, ^א וקרא זה אל זה ואמר, לקבל עשרים וארבע ספרי תורה. והאי איהו זה השלחן אשר לפני יי. מאנין דפתורא דמלכא, אינון מארי מתניתין, מארי צלותין, דתקינו לון לקבל קרבנין.

כ) פתח ואמר, ^א ועשית שלחן עצי שטים וגו'. תא חזי, מנהגין טבין ושיפין הוו נהגי מארי דסעודתא דמלכא, לאחזאה דאינון מבני פתורה דמלכא. חד, וברכא מבני סעודתא, נטיל ידוי בזמנא דיעלון לסעודתא להסב, גדול מסב בראש, תנינא תחותיה, ותליתאה תחות תנינא. ואלין אתקריאו ג' מטות,

מטות הזהר

^א (יחזקאל מא) תרומה קסב צ"צ. ^ב (משלי ט) ויצא קמה צ"ד. ^ג (שמות לב) בלק אות תמג צ"ע. תיז תיז בהשמטות קמה. זיה פג ט"ב שניז ט"ג שטי. ^ד (במדבר ו) ויחי רגו צ"ב. ^ה (יחזקאל א) ב"א פה צ"א. ^ו (שם) תיז תיז כא: תיל עה. תמז פד; תיע קלא. ^ז (ישעיה ו) בא סא צ"ת. ^ח (שמות כה) תרומה קמז צ"כ.

מאמר

עתה, כולם מתענגים משלחן המלך, ז"ש לכו לחמו בלחמי. ולחם זהו תורה שבכתב, דהיינו ז"א. ויין של תורה זהו תורה שבעל פה, שהיא המלכות. ושם, בהמלכות, כמה מטעמים ממיני טעמי תורה המתוקים, ומכל המאכלים ומעדני עולם, ושל המלך.

יט) קם רעיא מהימנא וכו': קם רעיא מהימנא, פתח ואמר, אהרן הכהן קום משנתך, לשחוט פרים וצאן וטלאים ועופות וכל המינים הצריכים לסעודת המלך. ולחם הפנים, שהם י"ב כנגד ב' לוחות התורה שמזה ומזה הם כתובים, זה בגימטריא י"ב פנים, שהם י"ב אותיות שבג' היות של הכתובים, יברכך הויה, יאר הויה, ישא הויה. זה השני, הוא כנגד ג"פ, אדני אדני, שיש בהן י"ב אותיות, שהן י"ב היות שנאמר בהם, ופני אריה אל הימין לארבעתן ופני שור מהשמאל לארבעתן ופני נשר לארבעתן שהם ג' היות

הסולם

כעל הבית בוצע וארח מברך אריה שור נשר, ונאמר עליהם, ארבעה פנים לאחת, שבכל חיה מן הג' יש ד' פנים אריה שור נשר אדם. וג' פעמים ד' הם י"ב היות. וזהו וקרא זה אל זה ואמר, שהם י"ב פנים של הויה, ל"ב היות של אדני. וכנגד עשרים וארבעה ספרי תורה, כלומר כנגד כ"ד ספרים שבתנ"ך. וזהו, זה השלחן אשר לפני הויה, כי שלחן הוא מלכות. זה הוא י"ב היות אשר באדני, שהוא מלכות. אשר לפני הויה היינו כנגד י"ב פנים שבהויה. הכלים של שלחן המלך, הם בעלי המשנה, בעלי התפלה, שהתקינו אותם חכמים כנגד הקרבנות.

כ) פתח ואמר ועשית וגו': פו"א, ועשית שלחן עצי שטים, בוא וראה, מנהגים טובים ויפים היו נוהגים בעלי סעודת המלך, להראות שהם מבני שלחן המלך. אחד, הגדול מבני הסעודה, נוטל ידיו תחילה. בזמן שנכנסים לסעודה להסב, גדול מסב בראש,

השני

(דפו"י דף רע"א ע"ב)

רעיא וְלִקְבֵּל תְּלַת אֲבָקָהּ, וְלִקְבֵּל * כְּתָנִים לוֹיִם וְיִשְׂרָאֵלִים. מִכָּאן וְאֵילָף, לִית לֹון סָדָר, אֲלָא פֶל הַקּוּדֵם זָכָה.

כא תְּנִינָא, בְּעַל הַבַּיִת בּוֹצֵעַ, כְּדִי שִׁיבְצַע בְּעֵין יָפָה. וּמִשְׁלִים בְּרִכְתָּא, וּלְבַתֵּר בּוֹצֵעַ. וְאוֹקְמוּהָ רַבְּנָן דְּמִתְנִיתִין, דְּאִין הַמְּסוּבִין רִשְׁאִין לְטַעוּם, עַד שִׁיטְעוּם הַמְּבָרָךְ. וְלִית הַבּוֹצֵעַ * רִשְׁאִי לְטַעוּם, עַד שִׁיכְלָה אֱמָן מִפִּי הַמְּסוּבִין. וְאִם רְעוּתִיהָ * לְחַלֵּק כְּבוֹד, הִרְשוּת בִּידֶיהָ. וְעוֹד אוֹקְמוּהָ, דְּאוֹרַח מְבָרָךְ, בְּגִין דִּיכְרָךְ לְבַעַל הַבַּיִת.

כב וְאֹרַח רְנָא, בְּעַל הַבַּיִת בּוֹצֵעַ, דָּא עֲמוּדָא דְּאִמְצָעִיתָא, דְּאִיהוּ קוּ הַאֲמָצְעִי. וּבְשִׁבְתָּ צְרִיךְ לְבַצוּעַ מִשְׁנֵי כְּפָרוֹת, דְּאִינוּן ה' ה'. בְּעַל הַבַּיִת, דָּא יו' דְּאִמְצָעִיתָא. * וּבְגִין דְּלֹא * לְאִתְחַוָּא פְּרַעַבְתְּנוּתָא, יְכִיל לְמַבְצַע בָּהּ לְכָל חַד וְחַד * כְּפִיצָה. מֵאִי כְּפִיצָה. * יו'. אִינוּן נְקוּדִין דְּשָׂמָא קְדִישָׁא, אֲתַקְרִי פְּרוּרִי כְּכֹזִית. וְאֵלִין לְקַבֵּל טַפְּסִין דְּנָרַע, וּמֵאֵן דְּמִזְלִיל בְּהוּן, וְזָרִיק לֹון בְּאֲתֵר דְּלֹא אֲצִטְרִיךְ, עֲנִיּוּתָא קָא רְדִיף אֲבַתְרִיהָ, וְאֹזִיל נַע וְנָד. הַה"ד, * נוֹדֵד הוּא לְלַחֵם אִיהָ. וְלִית לַחֵם אֲלֵא תוֹרָה, וְהוּא צוּנֵם אִיהָ מֵאֵן * דְּמִרְחַם עָלֶיהָ וְלֹא יִשְׁכַּת.

כג וּפְרוּרִים כְּכֹזִית, אִינוּן בְּצַדִּיק, דְּאִיהוּ כְּתִישׁ כְּתִישׁוּ מֵאִינוּן זֵיתִים. וְאוֹרַח מְבָרָךְ, * וְאֹרַח צְדִיקִים כְּאוֹר נֶגַה. * בְּרִכּוֹת לְרֵאשׁ צְדִיק חֵי עֲלָמִין, וּבְגִ"ד אוֹרַח מְבָרָךְ.

חֲלוּפֵי גְרַמָּאוֹת

ח כדו ט נקרי ולא גרסינן לחלק כבוד; לחלק וליג כבוד. י מוסיף ו' ו' ב מוסיף וכנוונא דא ובגיד דלא. ז לאחזאה. ח ליג כביצה. ו רוחים.

מִסוּרַת הַזְהַר

צ (איוב טו) פנחס אות תקצט צ"י. ק (משלי ד) ב"א רוב צ"א. ו (שם) לעיל אות ד צ"ד.

הַסּוּלָם

בְּעַל הַבַּיִת בּוֹצֵעַ וְאוֹרַח מְבָרָךְ

יהיה נראה כמו זוללות, יכול לבצוע בה לכל אחד ואחד כביצה. מהו כביצה. הוא י' דהויה וי' דאדני, שהן נקודות של שם הקדוש, ונקראים פרורים בכזית. כלומר ש"י דהויה היא כביצה, וי' דאדני הוא כזית (כמ"ש לעיל פנחס אות תר"ח תר"ט ע"ש) והם הפירורים, כנגד טפות זרע. לפיכך מי שמזלזל בפרורים זורק אותם במקום שלא צריך, עניות רודפת אחריו, והולך נע ונד. ז"ש, נודד הוא ללחם איה. ואין לחם אלא תורה. והוא צועק, איה מי שירחם עליו, ולא ימצא מי שירחם עליו: **כג) ופרורים בכזית אינון וכו':** ופרורים שהם כזית, הם בצדיק, שהוא יסוד, שהוא כותש כתישות מאלו הזיתים, שהם הספירות, שמוציא מהן השמן, שה"ס השפעת. וארח מברך, היינו צדיק, כמ"ש **וארח צדיקים כאור נגה.** וכן **ברכות לראש צדיק חי עולמים,** ומשום זה אורח, שהוא צדיק דהיינו יסוד, מברך. (כמ"ש לעיל פנחס אות תר"י).

אדהכי

מֵאִמֵר

השני תחתיו, השלישי תחת השני. ואלו נקראים ג' מטות, כי היה דרכם, להסב כל אחד על מטה, שהם כנגד ג' אבות, וכנגד כהנים לויים ישראלים, שהם חג"ת. מכאן ולהלאה אין להם סדר, אלא כל הקודם זכה. **כא) תניינא, בעל הבית וכו':** מנהג שני. בעל הבית בוצע, כדי שיבצע בעין יפה, ומשלים ברכת המוציא, ואח"כ בוצע. והעמידו חכמי המשנה, שאין המסובים מותרים לטעום עד שיטעום המברך. ואין הבוצע מותר לטעום עד שיכלה אמן מפי המסובים. ואם רצונו לחלק כבוד, לכבד אחר בבציעה, הרשות בידו. ועוד העמידו, שהארח מברך ברכת המנון, כדי שיברך את בעל הבית. **כב) וארח רנא בעל וכו':** ובדרך סוד. בעל הבית בוצע, זהו עמוד האמצעי, שהוא קו האמצעי. שהוא ז"א. ובשבת צריך לבצוע מבי חלות, שהן ה' ה' דהויה, ובעל הבית זהו ו' דהויה שבאמצע ב' ההין. ובכדי שלא (דפו"י דף רע"א ע"ב *) דף רע"ב ע"א

טז רעיא עקב מהימנא
כד אדְהָכִי, הָא בּוּצִינָא קְדִישָׁא אָתָא לְגַבְיָהּ, וְאָמַר, רַעֲיָא מְהִימְנָא, יוֹמָא חַד אַזִּילְנָא אָנָא וְחַבְרֵיָא, לְאַכְסִינָא חֲדָא, וְתוּהּ תַּמָּן יִנּוּקָא חֲדָא, קָם וְתַקִּין לָן מְנַרְתָּא וּפְתוּרָא, אִיהוּ מַגְרָמִיָּה, כְּאִלוּ הָנָה מַעֲשָׂרִין שְׁנִין, וְלֹא תוּה אֲלֵא מִבְּן חֲמֵשׁ שְׁנִין, וְתַקִּין פְּתוּרָא מְכַל מִינֵי מְאָכֵל וּמִשְׁתָּהּ. אָמַר, הָא אוּקְמוּהָ רַבְּנָן דְּבַעַל הַבַּיִת בּוּצֵעַ וְאוֹרַח מְכַרְהָ, אָכֵל ׀ צַעִיר אָנִי לְיָמִים וְאַתֶּם יְשִׁישִׁים עַל בְּן זַחְלָתִי וְאִירָא מַחֲוֹת דְּעֵי אַתְכֶם. עַד דְּאָטוּל רְשׁוּת מַכְּס. א"ל, אִימָא פְּרִי מְלֶאכָא דִּינִי.

כה אָמַר לָן, אַתּוֹן בְּעִיתוֹן לְחֵם תַּפְנוּקֵי בְּלֵא קַרְבָּא, אוּ לְחֵם בְּקַרְבָּא. דְּהָכִי אוּקְמוּהָ רַבְּנָן דְּמַתְנִיתִין, שְׁעַת אָכִילָה שְׁעַת מְלַחְמָה. וְאִי בְּעִיתוּ לְמַתְנֵי קַרְבָּא עָלֵיהּ, לִית חַד אָכִיל, אֲלֵא מֵאֵן דְּנִצַּח קַרְבָּא, אִיהוּ אָכִיל וּבּוּצֵעַ לְכַלְהוּ. א"ל חַבְרֵיָא, פְּרִי אַנְתָּ זַעִיר, וְעַדִּין לֹא יָדַעַת, אִיךְ מְגִיחֵי גְבָרִין רַבְּרִין, בְּחַרְבָּא, בּוּעֻנְעוּ דְחַרְבָּא. בְּרוּמְחָא, בְּקַשְׁתָּא, בְּגִירִין דְּקַשְׁתָּא, בְּקִירְטָא, בְּאַבְנֵין דְּקִירְטָא.
כו א"ל, ׀ אֵל יִתְהַלֵּל חוּגְר כְּמַפְתַּח. דְּהָא וּדְאִי בְּק"ש אוּקְמוּהָ, כָּל הַקּוּרָא ק"ש עַל מְטוֹתוֹ, כְּאִילוּ אוּחַזוּ חֲרֵב פִּיפּוּת, דְּכַתִּיב, ׀ רוּמְמוֹת אֵל בְּגִרוֹנָם וְחֲרֵב פִּיפּוּת בְּיָדָם. וְנַעֲנוּעָא דְחַרְבָּא, צְרִיךְ לְנַעֲנֵעַ לִיהּ לְשִׁית סְטָרִין, כְּמָה דְּאוּקְמוּהָ, כְּדִי שְׁתַּמְלִיכּוּהוּ עַל הַשְּׁמַיִם וְעַל הָאָרֶץ, וְעַל ד' רוּחוֹת הָעוֹלָם. וְדָא ו', גּוּף הַחֲרֵב. י' רֹאשׁ הַחֲרֵב. ה"ה, תְּגִי פִּיּוֹת. נְתַקָּא דְחַרְבָּא, אַדְנִי.

כז רוּמְחָא רַמ"ח בְּק"ש, עִם שִׁית תִּיבִין דְּיַחְוּדָא, הָא רוּמ"ח. מְגִין עִם

מסורת הזהר

(ו) (איוב לב) תרומה רלט צ"ק, (ח) (מ"א ט) בלק אות סט צ"פ, (א) (תהלים קמט) ב"א רלט צ"ו.

הסולם

מאמר
כד אדְהָכִי הָא בּוּצִינָא וכו': בתוך כך, הנה המאור הקדוש, בא אליו, לרעיא מהימנא, ואמר: רעיא מהימנא, יום אחד הלכתי אני והחברים למלון אחד, והיה שם ילד אחד, קם וערך לנו, הוא מעצמו, מנורה ושלחן, כאלו היה בן עשרים שנה, ולא היה אלא כבן חמש שנה. וערך השלחן מכל מיני מאכל ומשתה. ואמר, הרי העמידו חכמים, שבעל הבית בוצע, וארח מברך. אבל, צעיר אני לימים ואתם ישישים על כן זחלתי ואירא מחוות דעי אתכם, עד שאקח מכם רשות. אמרו לו, אמור בני, מלאך ה'.

כה אָמַר לָן אַתּוֹן וכו': אמר לנו, אתם רוצים לחם מעדנים בלי מלחמה, או לחם במלחמה. כי כך העמידו חכמי המשנה, שעת אכילה הוא שעת מלחמה. ואם רצונכם שתהיה מלחמה עליה, לא יאכל אף אחד, אלא מי שינצח המלחמה, הוא יאכל ויבצע לכולם. אמרו לו החברים, אתה קטן, בני, ועוד לא

(דפו"י דף רע"ב ע"א)

רעיא **עקב** **מהימנא** **יז**
 חרְבָא, מיכאל גבריאל גוריאל שמשין דג' אַבְהָן. קָשַׁת דְּזוּרִיק חֲצִים, וְכָל זֶרַע
 דְּאִינוּ יוֹרָה פְּחִץ אִינוּ מוֹלִיד. קִרְטָא, דָּא ק"ש. ה' אַבְנִין דְּקִרְטָא, ׀ שְׁמַע יִשְׂרָאֵל
 יי' אֱלֹהֵינוּ יי'. לְקַבְּלֵיהוּ, ׀ וַיִּקַּח דְּוֹד חֲמִשָּׁה חֲלוּקֵי אַבְנִים מִן הַנַּחַל. וְכֹד שׁוּי
 לְהוֹן בְּקִרְטָא, דְּאִיהִי שְׁפָה, וְאִיהִי שְׁכִינְתָא, אַתְּעֵבִידוּ חַד פְּלָהוּ ה', וְקַטִּיל
 לְפִלְשֶׁתָא.

כח **ועד** **פען זריקנא** **האי אבנא לסמאל**, דאיהו אבן מצור, וְהִרְסֵנָא
 מְצוֹר דִּילֵיה, וְאַשְׁפְּלֵנָא לֵיה לְתַתָּא. וּבג"ד אַמִּינָא לְכוֹן, אַל יִתְהַלֵּל חוּגְר כַּמְפַתַּח.
 פְּעַן יִתְבַּרֵּר לְכוֹן, דְּאֵנָא יִדְעָנָא אִיךְ מְגִיחִין גְּבָרִין וּבְרַבִּין בְּסִיפִין, בְּרוּמְחָא,
 בְּקִשְׁתָּא, בְּקִרְטָא. תְּוֹהֵנָא וְלֹא יִכִּילָנָא לְמַלְלָא קַמֵּיה, ׀ א"ל וּבְנֵן, פְּעַן נַחְוִי,
 מֵאן יְהֵא מְרוּוח נְהֵמָא, דְּאִיהוּ לְחַם הַמוֹצִיא.

כט **פתח ואמר**, ׀ וְהִיָּה בְּאַכְלְכֶם מִלְחָם הָאָרֶץ תְּרִימוּ תְרוּמָה לַיי'.
 ׀ בְּמֵאֵי אֲתִרְיַמְת שְׁכִינְתָא, דְּאִיהִי ה' דְּהַמוֹצִיא, דְּאוּקִימוּ עָלָהּ מְאֵרִי מִתְּנִיתִין,
 כָּל הַבוֹצֵעַ, צְרִיךְ לְדַקְדַּק בָּהּ. אֲלֹא וְדֹאֵי הָא אוּקְמוּהּ וּבְנֵן דְּמִתְּנִיתִין, מוּץ וְתַבְּנִין
 פְּטוּרִין מִן הַמַּעֲשֵׂר. וְכֹד הִיא ׀ בְּמוּץ וְתַבְּנִין, אִיהִי בְּבֵית אַסוּרִין, וְלִית לָהּ רְשׁוּ
 לְאַרְמָא לְגַבֵּי מ', לְמַעַבְד עֲמָה מ"ה. וְהֵאֵי אִיהוּ תְרוּמָה, תוֹרָה דְּאִיהִי ה' חוּמְשֵׁי
 תוֹרָה, דְּבָהּ ׀ וְיִהִי מִשָּׁה בְּהַר אֶרְבָּעִים יוֹם וָגו'.

ל **ובמוץ ותבן דחטה**, עליה אוקמוה רבנן, אֵילָן שְׂאֵכַל אָדָם הִרְאִשׁוֹן חֲטָה
 תוֹה. קְרִיב ׀ ח"ט, דְּאִיהוּ מוּץ וְתַבְּנִין, לְאֵת ה'. וְאַסְתְּלִיק מְנִיָּה יי', דְּאִיהוּ עֲשׂוֹר

מסורת הזהר **חלופי גרסאות**
 (א) (דברים ו) בא סו צ"ס. ג) (ש"א יז) פנחס אות תרנג ׀ ורבנן וליג א"ל, ׀ בהאי (שלי"ה). פ ל"ג במוץ ותבן
 צ"י. (ד) (במדרש טו) קרה אות מט צ"ל, בלק אות עא איהו. צ חר.
 צ"צ. (ה) (שמות כ"ד) נח נג צ"א.

מאמר **הסולם** **הינוקא**
 מלאכים מיכאל גבריאל גוריאל, שהם ראשי
 תיבות, מגן. שהם משמשים של ג' אבות,
 שהם חג"ת, כי מיכאל הוא חסד, גבריאל
 גבורה, גוריאל ת"ת. קשת, הוא הזורק חצים,
 וכל זרע שאינו יורה כחץ אינו מוליד. שרומח
 על יסוד. קלע, זה קריאת שמע. ה' אבני
 הקלע, הן ה' מלים, שמע ישראל ה' אלקינו
 ה', שה"ס חג"ת נ"ה. כנגדן, ויקח דוד חמשה
 חלוקי אבנים מן הנחל, וכששם אותן בכלי
 הקלע, שהיא השפה, שקורא קריאת שמע, והיא
 השכינה, נעשו כל החמש אבן אחת, והרג את
 הפלשתי.
כח **ועד כען זריקנא וכו' ועד עתה**
 זרקתי אבן הזו לסמאל, שהוא אבן מצור,
 והרסתי המצור שלו והשפלתי אותו למטה.
 ומשום זה אמרתי לכם, אל יתהלל תוגר
 כמפתח. עתה יתברר לכם שאני יודע, איך
 שרים גבורים עורכים מלחמה בחרבות, ברומח,
 (דפו"י דף רע"ב ע"א)
כט **פתח ואמר, והיה ב' אכלקם מלחם הארץ תרימו תרומה ליי'.**
 באכלכם מלחם הארץ תרימו תרומה לה'.
 שואל, במה מתרוממת השכינה, שהיא ה' של
 המוציא, שהעמידו עליה בעלי המשנה, כל
 הנוצע צריך לדייק בה'. ומשיב, אלא וראי
 הרי העמידו חכמי המשנה, מוץ ותבן פטורין
 מן המעשר. כי כשהמלכות היא במוץ ותבן,
 דהיינו שהקליפות יונקות ממנה, היא בבית
 האסורים, ואין רשות אל הה', שהיא השכינה,
 להתרומם אל המ' שהיא ז"א, לעשות עמה
 מ"ה, דהיינו הויה דאלפין שהיא בגי' מ"ה.
 וזה הוא תְרוּמָה, שהיא אותיות תורה מ',
 שהיא ה', דה' חומשי תורה, שבה מ', שכתוב,
 ויהי משה בהר מ' יום וָגו'.
ל **ובמוץ ותבן דחטה וכו' ובמוץ ותבן**

יה רעיא עקב מהימנא
דילה. ובג"ד כד איהו במוץ ותבן, דאינון לקבל ערלה ופריעה, פטור מן
המעשר. ולית רשו לאת י, לתברא באת ה', דאינון י איש ואשה. ובגין דא, כל
הבוצע צריך לדרקק בה. וצריך למבצע מאתר דבשולו יפה, בגין דבשול איהו
גמר פרי, ודא ו'.

א) ועשרה דברים צריך אדם למעבד בסעודתא. חד, נטילת ידים. תנינא
לתקנא שתי כפרות לשבת. תליתאה, למיכל תלת סעודתין, ולאוספא מחול על
הקדש. רביעאה, לאנתרא פתורא בשרגא, כמה דאוקמוה, שלחן בצפון, ומגורה
בדרום. וצריך הסבה, כמה דאוקמוה הסבו אחד מברך לכלם.

ב) ובשבת, בכל מלוי, צריך לאתוספא מחול על הקדש, בין במאכליו,
ומשתי, בין בלבושיו, בין בהסבתיה, דצריך לתקנא ליה מסבה שפירא, בכמה
כרים וכסתות מרקמן, מפל דאית בביתיה, כמאן דתקין חופה לכלה. דשבתא
איהי מלקתא, ואיהי פלה. ובגין דא הוו נפקי מארי מתניתין ע"ש, לאקדמותי
לארתא, והוו אמרי באי פלה באי פלה. וצריכין לאתערא שירה וחדנה לפתורה
לגבה.

ג) ולא עוד, אלא דאית רזא אחרא. כגוונא דצריך לקבלא גבירתה,
בכמה נהורין דשרגין בשבת, ובכמה ענוגין, ולבושין שפירין, וביתא מתקנא
בכמה מאני דתקונא, בהסבה יפה לכל חד וחד. וכהאי חדנה ותקונא, גרמין

חלופי גרמאות

ק מוסיף ותבן שלה. ר מוסיף מין איש. ש מוסיף דאוקמוה מגורה.

עשרה דברים למעבד בסעודתא

שלש סעודות. ולהוסיף מחול על הקודש. ד)
להאיר נר על השלחן, כמו שהעמידוהו, שלחן
בצפון ומגורה בדרום. וצריך הסבה, כמו
שהעמידו, הסבו אחד מברך לכולם.

ב) ובשבת בב"מ זכ"ו וכו': ובשבת
בכל דבריו צריך להוסיף מחול על הקודש
בין במאכליו ומשתיו, בין בלבושיו, בין
בהסבותיו, שצריך לתקן לו מסבה יפה, בכמה
כרים וכסתות מרוקמים, מכל מה שיש בביתו,
כמו שמתקנים חופה לכלה. כי שבת, היא
מלכה והיא כלה. ומשום זה היו יוצאים בעלי
המשנה בערב שבת, ומקדימים לקראתה בדרך,
והיו אומרים, באי כלה, באי כלה. וצריכים
לעורר על השלחן שירה ושמחה אליה.

ג) ולא עוד אלא וכו': ולא עוד, אלא
שיש סוד אחר. שצריכים לקבל השבת, כמו
שצריכים לקבל גבירה, שידליק כמה אורות
נרות בשבת, ובהרבה תענוגים, ולבושים
יפים, ובית ערוך בכמה כלי תקון, בהסבה יפה
לכל אחד ואחד. כי בשמחה ותקון הזה, גורמים
לשפחה

הסולם

מאמר

ותבן של חטה, העמידו חכמים עליה, אילן
שאכל אדם הראשון, חטה היה. כי ע"י אכילת
עצה"ד הקריב ח' ט' שהן הקליפות מוץ
ותבן, לאות ה' שהיא המלכות, ונסתלק ממנה
הי', שהוא יסוד, שהוא עשור שלה, ומשום זה,
כשהיא במוץ ותבן, שהם כנגד ערלה ופריעה,
כלומר שהם כנגד ב' עורות המילה, שהאחד
חוטכים והשני פורעים. פטור מן המעשר.
דהיינו הי', שאין רשות לאות י' להתחבר
עם אות ה', שהם איש ואשה, כלומר שהם
סוד הי' שבאיש, והח' שבאשה. ומשום זה,
כל הבוצע צריך לדייק בה בה', וצריך למבצע
ממקום שבשולו יפה. כי בישול הוא גמר פרי.
וזהו הו' דהיינו ז"א, שהוא גומר את הח'.
שהיא המלכות.

מאמר עשרה דברים למעבד בסעודתא

א) ועשרה דברים צריך וכו': ועשרה
דברים צריך אדם לעשות בסעודה. א) נטילת
ידים. ב) לערוך ב' חלות לשבת. ג) לאכול
(דפו"י דף רע"ב ע"א * דף רע"ב ע"ב)

רעיא דאשתארת שפחה בישא בחשוקא, ברעבון, בככיה, בהספד. בלבושין אוכמין פארמלתא. דאי מלאה זו, תרבה זו.

עקב יצר טוב, מטרוניתא קדישא. מלכות הקדש דנתתא בשבת. כלילא מעשר ספירן. מעטרא בשבע שמתן, שאינן נמחקין. בכמה מרפבות דחיוון. ובכמה חיילין ומשריין. ומלכא נפיק לקבלא בכמה משריין. ואשתארת יצר הרע שפחה בישא בחשוקא, פארמלתא בלא בעלה. בלא מרפבות.

מהימנא ואלין דאתמר עליהו, למזבחין ולמקטריין למלכת השמים ולמזלות אשר לא צויתי, הוא פולחנא דשפחה בישא, דשליטי בערבי שבתות וערבי לילי רביעיות, מה הוה אלין עבדין. הוה נטלין לבושין אוכמין, ומשכאן נהורין, ועבדין הספדא בלילי שבתות כדי לאשתתפא בהדה כמה דאיהי שריא, פי¹ גם זה לעומת זה עשה האלהים.

יב בתר דתאבו ישראל, ואתתרב בי מקדשא, אתמר בשכינתא אימא קדישא, איכה ישבה בדד העיר רבתי עם היתה כאלמנה, ומכבין כליל תשעה באב נהורין ושריגין, ועבדין הספד, ונתבין פאבלים לאשתתפא בדרחקא דשכינתא. בגין דאינון גרמו לה כל ההוא תבירו.

יג תמשא, כוס דויכלו. שתיתא, למקווי על פתורא מלי דאורייתא. שביעא, לארכא על פתורא, בגין דעניים ייתון על פתוריה. תמינא, נטילת

חלופי גרמאות
ת בשכינתא ברוחא.

מסורת הזהר

(1) (קהלת ז) שמות פה צ"ל (1) (איכה א) ב"א רמא צ"א.

הסולם עשרה דברים למעבד בסעודתא הם עושים. בשבת. ומשיב. שהם לוקחים בגדים שחורים, ונחשכים האורות שלהם, ועושים הספד בליל שבת, כדי להשתתף עם השפחה הרעה, להיות בעצבות בצרה ובחושך כמו שהיא שורה. כי גם זה לעומת זה עשה האלקים.

מאמר (ד) יצר טוב מטרוניתא וכי: יצר הטוב, הוא המלכה הקדושה, מלכות הקדש שירדה בשבת, הכלולה מעשר ספירות, מעוטרת בשבע שמות שאינם נמחקים, (שבועות ל"ה). בכמה מרכבות של החיות, ובכמה חיילות ומחנות מלאכים, והמלך יוצא כנגדה בכמה מחנות, והיצר הרע, שהוא שפחה רעה, נשאר בחושך, כאלמנה בלי בעלה, בלי מרכבות.

המורה (ל) בתר דתאבו ישראל וכי: אחר שחטאו ישראל, ונחרב בית המקדש, נאמר בהשכינה באמא הקדושה, איכה ישבה בדד העיר רבתי עם היתה כאלמנה. וע"כ, מכבים כליל תשעה באב האורות והנרות, ועושים הספד ויושבים כאבלים, להשתתף בצער השכינה. משום שהם בעונותיהם. גרמו לה כל השבר ההוא.

מאמר (ל) ואלין דאתמר עליהו וכו': ואלו שנאמר עליהם, למזבחין ולמקטריין למלכת השמים ומזלות אשר לא צויתי, שהיא העבודה שהם עובדים אל השפחה הרעה השולטת בערבי שבתות, וערבי לילי רביעיות, אלו מה

(דפו"י דף רע"ב ע"ב)

ב רעיא מהימנא עקב

גדים במים אחרונים. תשיעא, ברפת המזון. עשינא, כוס דברכה. וצריך לאתזרא עליהו, ולתקנא לון ברנא קדישא, דאיהי כלולה מעשר ספיראן, ואיהו פתורא דקב"ה, מסטרא דגבורה. ובגין פך אוקמוה רבנן, שלחן בצפון.

לח « חד נטילת גדים, דהכי אוקמוה רבנן דמתניתין, גדים מזוהמות פסולות לברכה, בגין דאינון שניות לטומאה, דאיהו אב הטומאה, דאיהו ראשון פד אינון מסאבות, וכד אינון טהורות אינון שניות לברכה, דברכה לא שריא אלא על טהרה. פתנא דאיהו איש טהור, איש חסד, שריא עליה ברכתא. הה"ד, ^(ט) בשמן הטוב על הראש וגו'. ובגין דא, ^(י) דבר אל אהרן ואל בניו לאמר כה תברכו את בני ישראל וגו'. ואוקמוה, כל כהן המברך, מתברך. ושאינו מברך, אין מתברך. ואוקמוה מארי מתניתין, כל ברכה שאין בה אזכרה ומלכות לאו שמה ברכה. מלכות אדני.

לט ועוד, נטילת גדים צריך ליטול לון עד פרקא, דגורו עליה י"ד פרקין, בההוא שעתא שריא יד יי' עליה, ואיהי יד דברכה מסטרא דחסד דביה חכמה ביד ימיניה. ואיהי יד דקדושה, מסטרא דגבורה, ^(י) ושרייא בדינא. ואיהי יד דיהודא, מסטרא דת"ת, דשריא בי"ד פרקין דגופא, דאינון שנים עשר פרקין בתרין דרועין, ותרין שוקין. ותרין בגופא וברית.

חלופי גרסאות

א בדפויי כתבו עיין לעיל בר"מ פרישת פנחס רמ"ה א' כוונות יי' דברים של שלחן שבת. ב בידא דשמאלא. ג דאיהו.

מסורת הזהר

(ח) (תהלים קלג) לך צב צ"א. (ט) (במדרש ו) יהוה סו צ"ב.

עשרה דברים למעבד כסעודתא

על הראש וגו'. ומשום זה, דבר אל אהרן ואל בניו לאמר כה תברכו את בני ישראל וגו'. והעמידו, כל כהן המברך מתברך, ושאינו מברך אינו מתברך. והעמידו בעלי המשנה, כל ברכה שאין בה אזכרה, דהיינו שם הוי"ה, ומלכות, דהיינו מלך העולם, אין שמה ברכה. מלכות, היא השם אדני. וע"כ צריך להיות בכל ברכה אזכרה שהוא הוי"ה, ומלכות שהיא אדני.

לט ועוד נטילת ידים וכר': ועוד נטילת ידים צריך ליטול אותן עד הפרק, שבו חמשה אצבעות, שגורו עליו ליטול י"ד פרקים, שבחמשה אצבעות, שבכל אצבע יש ג' פרקים ובאגודל ב' פרקים. בשעה ההיא שורה י"ד ה' עליו. והוא י"ד של הברכה מצד החסד, שבו חכמה ביד ימין, כי בגדלות דז"א עולה החסד להיות חכמה. והיא י"ד דקדושה מצד הגבורה, ששורה בדין. והיא י"ד דיהודא מצד התפארת, המיוחד ימין ושמאל לאחד, שהוא

הסולם

מאמר

אחרונים. ט) ברכת המזון. י) כוס של ברכת המזון. וצריך לחזור על עשרה דברים הנ"ל לתקן אותם בסוד קדוש, שהיא, המלכות, כלולה מעשר ספירות. והיא, המלכות, היא נבחת לשלחנו של הקב"ה מבחינת הגבורה. ומשום זה העמידו חכמים שלחן בצפון, שהוא צד הגבורה.

לח הדי, נטילת ידים וכר': ועתה הם דברי רעיא מהימנא, שמפרש עשרת הדברים הנ"ל, (ועי' לעיל פנחס אות תר"כ) שאדם צריך לעשות בסעודת שבת. הראשון שהוא נטילת ידים, פירושו הוא, כי כך העמידו חכמי המשנה, ידים מזוהמות פסולות לברכה, משום שהן שניות לטומאה (ידים פ"ג מ"ב), כי כשהידים טמאות הן אב הטומאה, שהוא ראשון לטומאה, וכשהן טהורות הן שניות, וראויות לברכה, כי הברכה אינה שורה אלא על טהרה. כי הכהן שהוא איש טהור, איש חסד, שורה עליו הברכה. ז"ש, כשמן הטוב (דפויי דף רע"ב ע"ב)

רעיא וּתְלַת זְמַנֵּי יוֹד, אֵיהוּ מ"ב, יי"י, מִן יוֹד יוֹד, יוֹד, נְמוּז יְבִדְרָךְ
יֵאָדָר יִשָּׂא, מִן הוֹי"ה הוֹי"ה הוֹי"ה. ד' ד' ד' מִי"ד יוֹד יוֹד, אֵינּוֹן רְמִיזוֹן
בְּאֲדָנִי אֲדָנִי אֲדָנִי. וְאָמַר הַנְּבִיא עֲלֵיהֶוּ, הִיכַל יְיָ הִיכַל יְיָ הִיכַל יְיָ הִמָּה.
וְהָיָה נְטִילָא בְּיַד דְּאִתְתַּקְּנַת.

מא וְכַל סֵטֶר מַג' אֲנַפֵּי חֵינוֹן, דְּאֵינּוֹן יְיָ יְיָ יְיָ. וּמִתְלַת גְּדַפֵּי חֵינוֹן,
דְּאֵינּוֹן ד' ד' ד', כְּלָהוּ צְרִיךְ לְמַהְוֵי מַכַּח * אָדָם. וְאֵיהוּ יוֹד ה"א וְא"ו ה"א. כַּח
דְּלִילָה, יוֹד וְא"ו דְּלִילָת, ה"א אֶלְפִי, וְא"ו אֶלְפִי וְא"ו, ה"א אֶלְפִי. וּמִטְרוֹנִיתָא
לָא שְׂרִיָא בְּכַח דְּלִילָה, בְּפִרְקִין דְּאֶצְבָּעוֹן, עַד דְּאִתְעַבְרַי מְנִיחֶוּ זוּהַמָּא, שְׂפַחָה
בִּישָׂא פְסוּלָה, אֲנַתּוּ דְפְסוּל. וּבְגִין דָּא אֲוָקְמוּהָ מְאָרֵי מִתְנִיתִין, יְדִים מְזוּהַמּוֹת
פְסוּלוֹת לְבְרָכָה.

מב וְאֵינּוֹן יָמִים לְדַכָּאָה זַד, דְּשְׂרִיָא פִּמֵּן זַד יְיָ. זַד יְיָ, דָּא מִים
דְּאוֹרִינִיתָא. דְּעַמֵּי הָאָרֶץ אֵינּוֹן שְׂרָץ, מַה מוֹעִיל לוֹן טְבִילָה, וְהַשְׂרָץ שְׂפַחָה בִּישָׂא
בִּידֵיהוֹן, בְּגוֹל דְּבִידֵיהוֹן. בְּגוֹל דְּבִרְפָאן דְּגוֹלִין לְקַב"ה, דְּלֵא יַדְעֵי לְבְרָכָא, וְלֵא
יַדְעֵי מַאי אֵיְהִי בְרָכָה, וּמַאי אֵיְהִי זוּהַמָּא.

חלופי גרסאות ד' ו' ה' דילת, ו' פנוי וליג זוהמא; מנייהו וליג זוהמא.
ז' ליג מים.

מסורת הזהר (י' ירמיה ז')

מאמר שהוא שורה ביי"ד פרקים של הגוף, שיי"ב פרקים הם, כבי' זרועות, שבכל זרוע ג' פרקים, והם ששה, וכבי' שוקים שבכל שוק ג' פרקים, שהם ששה, וביחד הם י"ב. ועם בי' שבגוף וברית, הם י"ד ונתבאר ג"פ י"ד, בג' ספירות חג"ת.

הסולם (מ) וּתְלַת זְמַנֵּי יוֹד וכו': וג' פעמים י"ד הם מ"ב, וי' י' י' אשר ביי"ד יוֹד יוֹד, רמזים ביברכך יאר ישא, מן הויה, הויה, הויה, שבהם, דהיינו ג' יודין שבג' הויות, יברכך הויה, יאר הויה, ישא הויה. וד' ד' ד' מן יד יד יד, הן רמזות באדני, אדני, אדני. ואמר הנביא עליהם, על ג"פ הויה ועל ג"פ אדני, היכל הויה, היכל הויה, היכל הויה המה. שהיכל ה"ס המלכות הנקראת אדני, וע"כ אמר ג"פ היכל הויה, שה"ס ג"פ אדני וג"פ הויה הנ"ל. וזהו שנתקן נטילה ביד. לרמוז על סוד י"ד פרקים וג' י"ד שבחג"ת, שה"ס ג' הויות, וג' אדני כנ"ל.

מב וְאֵינּוֹן מִים לְדַכָּאָה וכו': ואלו המים הם לטהר היד, ששורה שם יד הויה. כנ"ל בסמוך. יד הויה, הוא מים של תורה, שעמי הארץ שהם שרץ, שאין להם תורה להוציאם מטומאתם, מה מועיל להם טבילה, בעת שהשרץ, שהוא שפחה הרעה, היא בידיהם, בגזל שבידיהם, בגזל של ברכות שגוזלים מן הקב"ה (כנ"ל אות א') שאינם יודעים לברך, ואינם יודעים מה היא ברכה, ומה היא זוהמא. מיד

מא וּכְלָ סֵטֶר מַג' וכו': וכל צד, מג' קוין חג"ת שהם ימין שמאל אמצע, שהם ג"פ י"ד כנ"ל, הוא מג' פנים שבחיות אריה שוד (דפו"י דף רע"ב ע"ב *) דף רע"ג ע"א)

כב רעיא עקב מהימנא

מזג) מיד כששמעו מלין אלין חכרייא ואנא עמהון, לא זכילנא למסבל
דישלים עשרה מלין דברכה, ואשתטחנא לגביה. וכודאי לית בר נש דיימא
מלין אלין, אלא אנת. דאנת "הוא פגוונא דד' מחיצות דג"ע. דב"נ עאל
בהון במחיצת נוקין, ואתעביד תינוק. ובמחיצת נערים, ואתעביד נער. ובמחיצת
בחורים, ואתעביד בחור. ובמחיצת זקנים, ואתעביד זקן. ובג"כ אתמר עלך,
"ממכון שבתו השגיח אל כל יושבי הארץ. ואנת הוא דאתמר עלך,
"בשגם הוא בשר בדרא דדור הפלגה הוית. ובכל דרא ודרא בגלגולא.
בגלגל דמתהפך לכמה גוונין. ולא נגלת, אלא בדרא דאתייהיב ביה אורייתא
על ידך.

מד) מיד דאתכנישת מעלמא, אנת הוא כשמשא דנהיר בכל דרא
ודרא, דכד אתכנש שמשא פליליא, נהיר בסיהרא, ובשתין רבוא לכביא. הכי
את, דאנת נהיר בשתין רבוא בכל דרא ודרא. והאי איהו דקא רמו קהלת,
"דור הולך ודור בא. ואוקמוה רבנן, אין דור פחות מששים רבוא. ועוד
אוקמוה, הדור שהולך הוא שקא, לקיים "מה שהיה הוא שיהיה. מכאן ואילך,
אשלים עשרה דברים דפתורא באתגלייא. אמר רעיא מהימנא, בוצינא קדישא
זכאה חולקה, דקב"ה גלי לך, מה דלא גלי לכל נביא וחוזה, ולא למאן ולמאן.

מזה) תניינא, למבצע על שני פירות בשבת, דאינון רמיזין בתרי לוחי
אורייתא, דאתייהיבו בשבת זוגות. דכיומא תליתאה נחתו, דביה תרי זמני טוב,

מסורת הזהר (תהלים לג) להלן תצא את קלא צ"ג תקונים חדשים צו ט"ג ש"כ. 7) (בראשית ו) ספרא דצניעותא לב צ"מ. 8) (קהלת א) ב"א קצו צ"ד. 9) (שם) לך קיז צ"א. חלופי גרסאות ח ל"ג הוא. ט ל"ג עאל בהון; עאל ול"ג בהון; וכו' אנת. י אלא.

מאמר הסולם עשרה דברים למעבד כמעודתא

מיד שנפטרת מן העולם, אתה הוא כשמש
המאיר בכל דור ודור. כי כשנאסף השמש
בלילה הוא מאיר אז אל הלכנה, ובשמים
רבוא כוכבים. כך הוא אתה, שאתה מאיר
בשמים רבוא בכל דור ודור. וזה הוא שרמו
קהלת, דור הולך ודור בא. והעמידו חכמים
אין דור פחות מששים רבוא. ועוד העמידו,
המקרא הזה, הדור שהולך הוא שבא, דהיינו
שהנשמות שבדור העבר, מתגלגלות ובאות
לדור שלאחריו. לקיים הכתוב, מה שהיה הוא
שיהיה. מכאן ולהלאה השלם עשרת הדברים
של השלתן של שבת בגלוי. אמר רעיא
מהימנא לר"ש, מאור קדוש, אשרי חלקך,
שהקב"ה גילה לך מה שלא גילה לכל נביא
וחוזה, ולא למי ולמי.
מה) תניינא למבצע על וכו': תקון
השני שעל שלחן של שבת הוא למבצע על
שני לחם בשבת, שהם רמוזים בשני לוחות
התורה

מג) מיד כששמעו מלין וכו': מיד
כשמעו דברים אלו, החברים ואני עמהם, לא
יכולנו לסבול עד שישלים עשרה דברים של
הברכה, והשתטחנו לפניו. ואמרנו לו, שבודאי
אין אדם שיוכל לומר דברים אלו אלא אתה,
כי אתה הוא כעין ד' מחיצות שבגן עדן, אשר
אם אדם נכנס שם, במחיצת הילדים נעשה
ילד, ובמחיצת הנערים נעשה נער, ובמחיצת
בחורים נעשה בחור, ובמחיצת זקנים נעשה
זקן. ומשום זה נאמר עליך ממכון שבתו
השגיח אל כל יושבי הארץ. שמרנו על משה.
ואתה הוא שנאמר עליך בשגם הוא בשר.
אשר בשגם הוא אותיות משה, שיש שם מ"ש,
וב"ג שהם ה'. בדור של דור הפלגה היית,
ובכל דור ודור אתה בא בגלגול, כמו גלגל
המתהפך לכמה אפנים, ולא נגלית אלא בדור
שנתנה התורה על ידך.
מד) מיד דאתכנישת מעלמא וכו':
(דפו"י דף רע"ג ע"א)

רעיא וּבִשְׁבֻט אֲתִיּיִהִיבִת, יִתְרִין נוֹקְבִין לְתִרִין טְבִין. וְאֵעִיג דְּאוֹקְמוֹהָ דְשָׂדִים מְמַנָּן
עַל זִוְגוֹת, כְּמָה דְּאוֹקְמוֹהָ שְׁנֵי בִיצִים, שְׁנֵי אַגְוִים. הִלְכָה לְמִשָּׁה מְסִינֵי שְׁלוּחֵי
מִצְוָה אֵינָן נִזְקִין.

מזו וְאִי תִימָא, וְהָא תְּנִינָן, אֵין מִתְחִילִין בְּשָׁנֵי, וְאֵין מְסִימִין בְּד',
דְּהֵינּוּ בְּב' ד' עִם יִעָרֵב רַב, דְּלֹא הוּוּ שְׁלוּחֵי מִצְוָה, דְּלֹא אֲתַגְיִירוּ לְשֵׁם שְׁמִים,
וְלִבְתֵּר דְּאֲתַעְבְּרוּ מְעֻלְמָא, מְנֵי קב"ה לְנִטְלָא ^ט שְׁנֵי לוחות אֲבָנִים פְּרָאשׁוּנִים,
וְאָמַר, ^ט וְכַתְּבִיתִי עַל הַלוחות אֵת הַדְּבָרִים אֲשֶׁר הָיוּ עַל הַלוחות וְגו'.

מזו וְתִרִין כְּפָרוֹת בְּשַׁבָּת, רְמִיזִין לְתִרִין יוֹדִין יְאֹהֲדוּנְהֵי. דְּאֲדֵינִי אִיהִי
יְחִידָה מִבְּעֻלָּה בְּשִׁית יוֹמִין דְּחֹל, וּבְשַׁבָּת נְחִית לְגַבְהָ. וּבְגִין דָּא בְּשַׁבָּת, כָּל
נִשְׁמָתִין וְרוּחִין וְנַפְשִׁין נִפְקִין ^ט וְנִתְחִין זִוְגוֹת, וְאֵין שְׁטָן וְאֵין מִזִּיק שְׁלִיט
בְּיִמָא דְשַׁבָּתָא. וְאֵפִילוּ גִיְהִנָם לֹא שְׁלִיט, וְלֹא אוֹקִיד בְּשַׁבָּת. וּבְגִין דָּא, ^ט לֹא
תִבְעֵרוּ אֵשׁ כָּל מוֹשְׁבוֹתֵיכֶם בְּיוֹם הַשַּׁבָּת. וְדָא אֵשׁ נוֹכְרָאָה, אֲלֵא אֵשׁ דְּקַרְנָבָא,
אֵשׁ דְּקְדוּשָׁה. וְלִית לְאֲרַכָּאָה בְּכִצְעָא דְלֹהוֹן, דְּהָא אֲתַמַּר לְעִילָא.

מסורת הזהר (שמות לד) יתרו קי צ"ל. (ע) (שם) שם. (פ) (שמות לה) כ ל"ג תרין נוקבין לתרין טבין. ל ישראל. מ ל"ג ונתחין. יתרו קכג צ"ד.

מאמר התורה שניתנו בשבת, זוגות. שביים השלישי, שהוא ת"ת, ירדו מן השמים. שבו ב' פעמים טוב, להיותו כולל ימין ושמאל, ובשבת, שהיא מלכות, ניתנה התורה, שבה במלכות, ב' נוקבין, שמחה דז"א ולמעלה נוקבא א', ומחה דז"א ולמטה נוקבא ב', שהן ב' נוקבין לקבל ב' פעמים טוב, שנאמר ביום ג', שהוא ת"ת. ואע"פ שהעמידו שהשדים ממונים להזיק על זוגות, כמו שהעמידו שלא לאכול ב' ביצים, ב' אגוזים, וא"כ למה לוקחים בשבת ב' לחם. הרי הם זוגות. ומשיב, הלכה למשה מסיני, ששלוחי מצוה אינם נזוקים. וע"כ אין לירא בדבר מצוה משום זוגות.

הסולם כי שלוחי מצוה אינם נזוקים. וע"כ אחרי שנעברו מן העולם, אחד מעשה העגל, צוה הקב"ה לקחת שני לוחות אבנים כראשונים, ואמר וכתבתי על הלוחות וגו'. ולא חשש לזוגות.

מזו ותרין ככרות בשבת וכו': ושני לחם בשבת, רמזים לשתי יודין של השילוב הויה אדני שהוא יאהדונה"י כי אדני, שהיא מלכות, היא יחידה מבעלה, שהוא הויה, בששת ימי החול, שאין להם אז זוג שלם, ובשבת הויה יורד לאדני, ונעשה השילוב יאהדונה"י, וע"כ לוקחים ב' לחם שירמזו על ב' יודין תחילה וסוף של השילוב יאהדונה"י. ומשום זה בשבת, כל הנשמות והרוחות והנפשות יוצאים ויורדים זוגות זוגות, ואין שטן ואין מזיק שולט ביום השבת. ואפילו הגיהנם אינו שולט ואינו שורף בשבת, ומשום זה לא תבערו אש בכל מושבותיכם ביום השבת. וזהו אש זרה, אבל אש של הקרבן הוא אש דקדושה, שמותרת בבית המקדש בשבת. ולפיכך אנו צריכים לקחת ב' ככרות בשבת, ולא לפחד משום זוגות. ואין להאריך בענין הכציעה שלהם, דהיינו בשיעור כוית וכביצה, כי כבר נתבאר למעלה (באות כ"ב).

תליתאה

(דפו"י דף רע"א ע"א)

כד רעיא עקב מהימנא
זוח) תליתאה למיכל שלשה סעודתין בשבת, כמה דאוקמוה רבנן דמתניתין, דאמר חד מינייהו, יהא חלקי עם גומרי שלש סעודות בשבת, דאינון שלימו דשבע ברכאן דצלותא, לאשלמא בהון לעשר. ורזא דענג, ונהר יוצא מעדן להשקות את הגן. ומאן דלא מקיים לון, ואית ליה קשו לקיימן, אתהפך ליה לנגע צרעת. ובגין דלא ייתי להאי, אמר קב"ה, לוו עלי ואני פורע, * אז תתענג על יי.

מט) רביעאה, לאנהרא פתורא במנרתא. כמה דאוקמוה קדמאין, שלחן בצפון, מנורה בדרום, דפתורא דקב"ה הכי צריכא למיהוי. חמישאה כוס דויכלו. כו"ס, בחדשבון אלהים. ויכלו ע"ב, דכליל לון פלה קדישא, * דהאי כוס מלא יינא דאורייתא, צריך לאסקהא על עוכדא דבראשית.

נ) שתיתאה, למיהוי על פתורא דברי תורה, דהכי אוקמוה מארי מתניתין, ג' שאכלו על שלחן אחד ולא אמרו עליו דברי תורה וכו'. ורזא דמלה, בגין דהא אוקמוה שלחן בצפון, ואורייתא אתייהיבת מימינא. למחברא ימינא דאיהו רחמי, בשמאלא דאיהו דינא. דאורייתא איהי יי מימינא, פתורא אדני משמאלא, וצריך לחברא לון. דבגין דפתורא משמאלא, אוקמוה רבנן

חלופי גרסאות
 נ דעשר. ס דבהאי.

מסורת הזהר

(3) (בראשית ב) ב"א ריא צ"א. ק) (ישעיה נח) ב"א ריא צ"ב.

מאמר
הסולם
 עשרה דברים למעבד כסעודתא
מח) תליתאה למיכל שלשה וכר: תקון השלישי שעל שלחן של שבת, הוא, לאכול שלש סעודות בשבת, כמו שהעמידו חכמי המשנה, שאמר אחד מהם יהי חלקי עם גומרי שלש סעודות בשבת, שהם שלימות שבע ברכות התפלה, שמשלימים עמהם לעשר. וסוד הענג הוא סוד הכתוב, ונהר יוצא מעדן להשקות את הגן. כי עדן פירושו ענג. וגן היא המלכות, שה"ס שבת. גם ענג הוא ר"ת. עדן נהר גן. ומי שאינו מקיים אותן, ויש לו רשות לקיימן מתהפך לו ענג לנגע צרעת. כי אותיותיהם שוות. ובכדי שלא יבא לזה, אמר הקב"ה, לון עלי ואני פורע, (ביצה ט"ו): וכתוב, אז תתענג על ה'.

מט) רביעאה, לאנהרא פתורא וכר: תקון הרביעי הוא, להאיר במנורה על השלחן, כמו שהעמידו הראשונים, שלחן בצפון ומנורה בדרום. כי שלחנו של הקב"ה, שהוא המלכות, צריכה להיות כך (כנ"ל אות ל"א). תקון החמישי הוא, הכוס של ויכלו, דהיינו כוס של קדוש. כוס, הוא בחשבון אלקים, דהיינו פ"א. ויכלו הוא בחשבון ע"ב, שהכלה הקדושה, (דפו"י דף רע"ג ע"א) * ע"י ברכת שלום עה"ת מאמר רלב אדם

רעיא **עקב** **מהימנא** **כה**

דמתניתין, קשין מזונותיו * של אדם כקריעת ים סוף. ובגין פה, צריך ת"ח לזמנא עמיה, למאן דישתדל בפתגמי אורייתא.

נא * שביעאה, לארכאה על פתורא, בגין עניים. ובגין דא, כל המאריך על שלחנו מאריכין לו ימיו ושנותיו. ובג"כ * וצדקה תציל ממות. דעני חשוב כמת, ואיהו מחיה ליה, אוף הכי קב"ה מחיה ליה.

נב * ועוד * באורח רזא, דכלהו עניים מסטרא דאת ד', דאתמר בה * דלותי ולי יהושיע. ואות ד' דאתד, דצריך לארכאה בה, הה"ד לתאריך ימים על ממלכתו, ובג"ד, צריך לארכאה על פתורא, דאיהי ד', כלילא מד' רגלין דפתורא. בגין יקרא דאת דל"ת, צריך לארכאה על פתורא, בגין עניים.

נג * ובגינה אוקמוה רבנן, דבקש קב"ה מדה יפה לישראל, ולא אשכח כמדה דלוח. * ואקשו עליה, בגין דאוקמוה * קדמאי, פחושבן מיני מיתות דאינון פחושבן תוצאות, וחסרון כיס קשה מכולן, ואיך אמרין אינון, דלא אשכח * לישראל מדה יפה כעניותא.

מסורת הזהר **חלופי גרסאות**

(ר) (משלי י) בהר כ צ"י. (ש) (תהלים קטז) פחסי אות קפו צ"ל תקוני זהר בהקדמה טז.

ע מוסיף באורח מברך. פ ל"ג ואקשו עליה. צ מוסיף קדמאי ואקשו עליה. ק ליה.

מאמר **הסולם** **עשרה דברים למעבד כסודותא**

אדם כקריעת ים סוף (פסחים ק"ח:) ומשום זה, צריך להזמין עמו תלמיד חכם, למי שיעסוק בדברי תורה.

נא * **שביעאה לארכאה** וכו': תקון השביעי הוא, להאריך על שלחנו, כדי שיבואו עניים. ומשום זה כל המאריך על שלחנו מאריכין לו ימיו ושנותיו. ומשום זה, וצדקה תציל ממות. כי עני חשוב כמת, והוא מחיה אותו עם הצדקה, אף הקב"ה מחיה אותו.

נב * **ועוד באורח רזא** וכו': ועוד. בדרך סוד, כי כל העניים הם מצד אות ד', שנאמר בה דלותי ולי יהושיע. ואות ד' דאתד צריכין להאריך בה, ו"ש * **האריך ימים** על ממלכתו, ומשום זה צריך להאריך על השלחן, שהוא ד', שכלול מן ד' רגלי השלחן. ומשום כבוד אות ד' צריכין להאריך על השלחן בשביל העניים. פירוש. כשהמלכות מקבלת משמאל בלי ימין, שה"ס חכמה בלי חסדים, היא בחשך ובדלות (כנ"ל ב"א דף מ"ז ד"ה נפק) משום שהחכמה אינה יכולה להאיר בה בלי התלבשות בחסדים. ונקראת או המלכות, ד', מלשון דלות. והשלחן שהוא בצפון יורה על בחינת ד' הוה של המלכות. וז"ש, **דכלהו עניים מסטרא דאת ד'**, וכו', וד' **דאתד צריך לארכאה בה**. כי א"ח דאתד יורה על ט' (דפו"י דף רע"א ע"א * דף רע"א ע"ב)

ספירות דו"א שמשפיעים חסדים אל הד', שאז מתלבשת החכמה של הד' בחסדים של אה, והחכמה מתגלית במלכות. וגילוי חכמה מכונה אורך. וז"ס שצריך להאריך בד', דהיינו להמשיך לה חסדים כדי שתתגלה החכמה. וז"ש, **האריך ימים על ממלכתו**. כי המלכות שה"ס ד' דאתד, היא קצרת ימים שהחכמה שבה היא כבויה ואינה מאירה. וע"י החסדים היא משגת אריכות ימים. שה"ס גילוי הארת החכמה. וז"ש, **צריך לארכאה** וכו' בגין **עניים**, דהיינו אותם ששרשם מאות ד', שהם עניים כמו המלכות, יקבלו שפע החסדים, ויחיו. וז"ש (באות נ"א) דעני חשוב כמת, כי להיותו נמשך מן ד' זו, הרי כל אורותיו כבוים, והוא דומה למת, וע"י הצדקה, שה"ס המשכת החסדים, מתלבשת החכמה בחסדים, ומאירה. ואור החכמה נקרא אור החיים. וז"ש **ואיהו מחיה ליה**.

נג * **ובגינה אוקמוה רבנן** וכו': ובשבילה העמידו חכמים שבקש הקב"ה מדה יפה לישראל ולא מצא אלא מדת הדלות. והקשו עליה, שהרי העמידו הראשונים, שחשבון מיני מיתות הם כחשבון תוצאות, וחסרון כיס קשה מכולן (ברכות ח.) ואיך הם אומרים, שלא מצא מדה יפה לישראל כעניות. אלא

כו רעיא עקב מהימנא
 (נד) אלא, בגין דכל עמא ולישנא, ונהנה פי ירעב והתקצף וקלל במלכו ובאלהיו ופנה למעלה. אבל ישראל, אינון קיימא דקב"ה בהאי מדה, ולא אכחישין ביה. ובג"ד, במדה דא יתפרקון. הה"ד, ואת עם עני תושיע. ועני לישנא דענוי, דאפילו אית ליה לב"ג עותרא, ואיהו במרעין ובמכתשין, עני אתקרי, או דדחקין ליה בגיניה, וצערין ליה כל יומא. כל שכן מאן דאיהו רש מגיה, ואיהו הולך מאתר לאתר.

נה ועוד אית עני, דאסתלק מגיה דעתיה, כגון איוב, דאתמר ביה, איוב לא ברעת ידבר. אוף הכי איהי ד', דאיהי שכנינתא, כד אסתלק מנה א"ח דאיהו עמודא דאמצעייתא, דאקרי דעת. והאי לית ליה תוכין במלה דיימא. ועוד, א"ח איהו תורה, כליל תרי"ג פקודין הה"ד וזה שמי לעולם וגו'. שמי עם י"ה שס"ה. זכרי עם ו"ה רמ"ח. ובגין דא אוקמוה, אין עני אלא מן התורה ומן המצות דשאר עני לאו איהו אלא ענוי. ואת ד' מן אדני, אוף הכי איהי עני בלא הנ"ה.

נו תמינאה, מים אחרונים דתקינו לון, בגין מלח סדומית, המסמא את העינים. ואמאי אקרון חובה. אלא בארץ רזא, סם המות שריא, על ידוי מזוהמין, דעבדי בהו ברכה. ועל כוס דמברכי עליה בלא טהרה, אקרי טמא. ומה פוס דשותין בו, טמא לברכה עד דהוו מטהרי ליה בהדחה מלגו ומלכו. כל שכן ידוי. ובגין דא, מים אחרונים חובה. ורזא דמלה, ונהתקדשותם: אלו

חלופי גרסאות

מסורת הזהר (ישעיה ח, א) (ש"ב כב) בהעלותך כו צ"ג. ב) (איוב ל) חלק א' בהשמטות ונג. זהר חדש כב ט"ד שכ"ה עה ט"ד ש"ב תקונים חדשים קח ט"ב ש"ב. ג) (שמות ג) בהר טז צ"ת. ד) (ויקרא כו) ב"ב קפ צ"ב.

עשרה דברים למעבד בסעודתא

עמוד האמצעי שנקרא דעת, היא עניה. וזה שאין לו דעת, אין לו עון, במה שמדבר שלא כהוגן. ועוד, א"ח הוא תורה, כלולה מתרי"ג מצות, ד"ש זה שמי לעולם וזה זכרי לדר דר, שמי עם י"ה בגי' שס"ה. זכרי עם ו"ה, בגי' רמ"ח. ומשום זה העמידו אין עני אלא מן התורה ומן המצות, כי שאר עניים אינם אלא ענוי, ולא עני. ואות ד' מן אדני, שהיא המלכות היא ג"כ עני בלי הויה. וכן הד' דאחד, שהיא מלכות, היא זלה בלי א"ח דאחד, שהוא תרי"ג מצות התורה, שהם חסדים.

נו תמינאה מים אחרונים וכו': תקון השמיני הוא, מים אחרונים, שתקנו אותם משום מלח סדומית המעוור את העינים. ולמה נקראים חובה. ומשיב, אלא בדרך סוד הוא, כי סם המות שורה על ידים מזוהמים, שעושים

מאמר

נד אלא בגין דכל וכו': ומשיב, אלא משום שכל עם ולשון, נאמר עליהם, והיה כי ירעב והתקצף וקלל במלכו ובאלהיו ופנה למעלה. אבל ישראל הם בברית הקב"ה במדה זו ואינם מכחישים בו. ומשום זה במדה זו יגאלו. ד"ש, ואת עם עני תושיע. ועני, הוא לשון ענוי, שאפילו יש לאדם עושר והוא במחלות ויסורים, נקרא עני. או שמצירים אותו בשביל העושר שלו, ומצעים אותו בכל יום. וכל שכן מי שהוא רש ממנו, דהיינו שהוא חסר מלמלאות צרכיו, והוא הולך ממקום למקום ודאי שנקרא עני.

נה ועוד אית עני וכו': ועוד יש עני, שנסתלק ממנו הדעת. כמו איוב, שנאמר בו, איוב לא ברעת ידבר. אף כך הוא ד', שהיא השכינה, כשנסתלק ממנו א"ח דאחד, שהוא (דפו"י דף רע"ג ע"ב)

רעיא **עקב** **מהימנא** **כז**

מִיָּמִים רֵאשׁוֹנִים. וְהֵייתֶם קְדוֹשִׁים: אֱלוֹ מִיָּמִים אַחֲרוֹנִים. פִּי קְדוֹשׁ: זֶה שְׁמֵן עֲרֹב. לְקַבֵּל, קִקְק' י' צְבָאוֹת. וּבְגִין דָּא וְהִתְקַדְשְׁתֶּם וְגו', לְאַשְׁתַּמּוּדְעָא דְאַתּוֹן בְּנִין לְקַב"ה, הֵה"ד ב' בְּנִים אַתֶּם לִי אֱלֹהֵיכֶם.

נז תְּשִׁיעָאָה, כּוֹס דְּבִרְכָה. וְאוֹקְמוּהָ מְאַרֵי דְמִתְנִיתִין, עֲשֶׂרָה דְּבָרִים נֶאֱמָרוּ בְּכוֹס דְּבִרְכָה וְאַלִין אֵינּוֹן. עֲטוּרָה. עֲטוּרָה. הִדְחָה. שְׁטִיפָה. ת"י. מְל"א. וּמְקַבְלוּ בְּשֵׁתֵי יָדָיו. וְנוֹתְנוּ בִימִין. וּמְסַלְקוּ מִן הַקְּרַקַע טַפְחָה. וְנוֹתְן עֵינָיו בּוֹ. וּמְשַׁגְרוּ בְּמִתְנָה לְאַנְשֵׁי בֵיתוֹ. וְעַכְשָׁיו, אֵין לְנוּ אֵלָא אַרְבַּעָה שְׁתֵּן הִדְחָה. וְשְׁטִיפָה. חֵי. מְל"א. וְיֵשׁ אוֹמְרִים חֵי מִן הַחֲבִית, וְיֵשׁ אוֹמְרִים חֵי, הַכּוֹס שְׁלָם. שְׁשִׁבִיתוּ זֶה הִיא מִיתָתוֹ.

נח כּוֹס עַל דְּרַךְ הַחֲכָמָה, הוּא אֱלֹהִים. וְהוּא מְל"א בִּי"ה ב' וְהֵם שְׁלָם, כ"ס בְּלָא ו' כְּמוֹ כֶּסֶף שֶׁהוּא פָּגוּם וְחֲסַר בְּלָא אֶלְף, בְּן וְהוּא חֲסַר בְּלָא ו' ו', וְהוּא פָּגוּם. הַכּוֹס א' בְּן עוֹלָה בְּגִימְטְרִיא כּוֹס.

נט כּוֹס הִיא ה"א, וְצָרִיף עֲשֶׂרָה דְּבָרִים, כְּנֶגֶד י'. וְהֵם: עֲטוּרָה בְּסוּד הַעֲטָרָה, עֲטָרַת תְּפָאֲרַת. וְזֶהוּ סוּד עֲטוּרָה, שְׁאֲזוּל מְעַטְרוּ בְּתַלְמִידִים, וְהִיא עֲטָרַת הַבְּרִית. עֲטוּרָה, תְּפִלָּה לְעֵנִי פִי יַעֲטוּרָה. שְׁפָל הַבְּרִכוֹת וְהַתְּפִלוֹת מִתְעַטְפִּים, עַד שְׁתַּעֲלֶה תְּפִלַּת הָעֵנִי.

מסורת הזהר **ה' (דברים יד) נג צ"ב** **ד' (תהלים קב) יתרו קו צ"ק** **ח' (דברים יד) נג צ"ב** **ה' (תהלים קב) יתרו קו צ"ק** **ח' (דברים יד) נג צ"ב**

ד' ל"ג מלא ב"יה הם; והכא ה' הם. ו הו' ז' ל"ג כוס. ח' מוסף יו"ד ח"א.

מאמר **הסולם** **עשרה דברים למעבד כסעודתא**

שְׁעוֹשִׁים עֲלֵיהֶם בְּרַכָּה, וְעַל כּוֹס, שְׁמִבְרַכִּים עֲלָיו בְּלֵי טַהֲרָה, וְנִקְרָא טַמָּא. וְזֶה כּוֹס שְׁשׁוּתִים בּוֹ הוּא טַמָּא לְבִרְכָה עַד שֶׁהָיוּ מִטְהַרִּים אוֹתוֹ בְּרַחֲצִינָה בְּפָנִים וּמִבְּחוּץ, כָּל שֶׁכֵּן הַיָּדִים. וּמִשּׁוֹם זֶה מִיָּמִים אַחֲרוֹנִים חֻבְּבָה. וְסוּד הַדְּבָר וְהַתְּקַדְּשָׁתָם, אֱלוֹ מִיָּמִים רֵאשׁוֹנִים, וְהֵייתֶם קְדוֹשִׁים, אֱלוֹ מִיָּמִים אַחֲרוֹנִים. כִּי קְדוֹשׁ, זֶהוּ שְׁמֵן עֲרֹב. שֶׁהָיוּ מוֹשְׁחִים אֶת הַיָּדִים לְאַחַד מִיָּמִים אַחֲרוֹנִים (ע"י בְּרַכּוֹת נג). וְאַלּוּ ג' דְּבָרִים, הֵם כְּנֶגֶד, קְדוֹשׁ, קְדוֹשׁ, קְדוֹשׁ, וְגו', וּמִשּׁוֹם זֶה, וְהִתְקַדְּשְׁתֶּם וְגו' שִׁיחִיה נִיכַר שֶׁאַתֶּם בְּנִים לְהַקְב"ה. ז"ש בְּנִים אַתֶּם לְה' אֱלֹהֵיכֶם.

נז תְּשִׁיעָאָה כּוֹס דְּבִרְכָה וְכו': תְּקוּן הַתְּשִׁיעִי, הוּא כּוֹס שֶׁל בְּרַכָּה, וְהַעֲמִידוּ בְּעֵלֵי הַמִּשְׁנָה עֲשֶׂרָה דְּבָרִים נֶאֱמָרוּ בְּכוֹס שֶׁל בְּרַכָּה, וְאַלּוּ הֵם, עֲטוּרָה, עֲטוּרָה, הִדְחָה, שְׁטִיפָה, חֵי, מְל"א, וּמְקַבְלוּ בְּשֵׁתֵי יָדָיו, וְנוֹתְנוּ בִימִין, וּמְסַלְקוּ מִן הַקְּרַקַע טַפְחָה, וְנוֹתְן עֵינָיו בּוֹ, וּמְשַׁגְרוּ בְּמִתְנָה לְאַנְשֵׁי בֵיתוֹ. וְעַתָּה אֵין לְנוּ מֵהֶם אֵלָא אַרְבַּעָה, שֶׁהֵם הִדְחָה, וְשְׁטִיפָה, חֵי, מְל"א (בְּרַכּוֹת נ"א). וְיֵשׁ אוֹמְרִים חֵי מִן הַחֲבִית, (דְּפוּי דְּרַף רַעֲיָא ע"כ)

אבל בכוס אפשר לתת אותו מזוג במים, ויש אומרים, ח' פירושו שיהיה הכוס שלם, ואין פירושו, שלא יהיה מזוג במים. כי שבידתו זו היא מיתתו, וע"כ כשהוא שלם נקרא ח'. ופירושו של שאר הדברים, מפרש לפנינו.

נח כּוֹס ע"י דְּרַךְ וכו': וּמְפָרֵשׁ, מֵהוּ כּוֹס שְׁלָם. כּוֹס, עַל דְּרַךְ הַחֲכָמָה הוּא, מַלְכוּת שְׁנִקְרָאת, אֱלֹקִים, שֶׁהוּא מְל"א בִּי"ה, כִּי בְּקַטְנוֹת נִקְרָאת הַמַּלְכוּת אֱלֹם בְּלֵי י"ה. וְהֵם שְׁלָם. כְּלוּמַר, שְׁב' הַשְּׁמוֹת, כּוֹס וְאַלְקִים, הֵם בְּאִפְן זֶה שְׁלָם. אֲבָל כּוֹס בְּלָא ו', הוּא כְּמוֹ כֶּסֶף בְּמִקּוּם כֶּסֶף, שֶׁהוּא פָּגוּם וְחֲסַר בְּלֵי א', כֶּךָ כֶּסֶף בְּמִקּוּם כּוֹס, הוּא חֲסַר בְּלֵי הו', וְהוּא פָּגוּם. הַכֶּסֶף כֶּן עוֹלָה בְּגִי' כּוֹס. כִּי גַם הַכֶּסֶף, הִיא שֵׁם מַלְכוּת כְּמוֹ כּוֹס.

נט כּוֹס הִיא ח' וכו': כּוֹס, הוּא הַמַּלְכוּת, שֶׁה"ט ח' דְּהוּיָה, וְצָרִיף עֲשֶׂרָה דְּבָרִים כְּנֶגֶד י' כְּדִי לְהַכְפִּיל י"פ ח' וְלְהַמְשִׁיךְ נ' שְׁעָרֵי בֵינָה. (כְּנִל פִּנְחָס אוֹת תְּרַכ"ד ע"ש) וְהֵם, א' עֲטוּרָה, הַרוּמוֹ עַל סוּד הַעֲטָרָה, דְּהֵינּוּ עֲטָרַת תְּפָאֲרַת שֶׁהִיא מַלְכוּת דִּיטוּד. וְז"ש עֲטוּרָה שְׁאֲמָרוּ ז"ל

כה רעיא **עקב** מהימנא

(כ) הדת"ה ושטיפ"ה, כמו ונטהרו וקדשו. השתנה מימין החסד. והקדושה משמאל דגבורה. כוס דברכה מלכות מצד בינה הנקראת אלהים. ונקרא עטרה מצד הכתר. ח"י, מצד יסוד, הנקרא שלום, שנאמר וברית שלומי לא תמוט אמר מרחמך יי'. מלא, מצד ת"ת. מקבלו בשתי ידיו, ה' ה'.

(כא) ונותנו בימין, פי ה' עליונה לחסד, ה' שניה לגבורה. ומסלקו מן הקרקע טפה, בסוד יו"ד פי סלוק ה' הוא יו"ד. ונותן עיניו בו, שהם בסוד יאהדונהי. יי' מאיר בכת עין. יו"ד בשלשה צבעי העין. אדני מאירה, בשני כרובי העין, ויאישוני עפעפי העין. ומשגרו במתנה לאנשי ביתו. היא בינה, שנאמר בה, ישמח משה במתנת חלקו.

(כב) עשיראה, ברפת מזונא, הא אוקמוה רבנן, בשלשה, צריך כוס. ורזא דמלה, בגין דאיהי אהבת כלולותיה, דאינון אבהן, בפ"ל מפ"ל פ"ל. ולית לארצאה יתיר.

חלופי גרמאות
ט יו"ד. י בשני.

ממורת הזהר
(ז) ויקרא טז) פנחס את תרצה צ"ס תקוני זהר תכ"ח עב;
תמ"ז פד. ח) ישעיה נד) נשא צג צ"ש. ט) (ירמיה ב)
ורא קטז צ"א.

הסולם מאמר

עשרה דברים למעבד כסודתא

ח) ומסלקו מן הקרקע טפה, טפה, יורה על סוד אות י', כי העלאת הה' הוא בי' כלומר שמגביהים ה' ספירות המלכות ממקומה, שה"ס קרקע, ומכפילים אותה עם י', ולכיון שתקבל חמשים שערי בינה, (כנ"ל פנחס אות תר"ם) ונותן עיניו בו, שהם בסוד היחוד יאהדונהי, דהיינו השילוב של הויה אדני, שיכוין שהויה, שהוא ז"א, מאיר בכת עין שהיא אדני. הויה מאיר בג' צבעי העין, לבן, אדום, ירוק, שהם חג"ת דז"א, אדני, מאירה בב' עפעפי עין, דהיינו הכסוים שעל העינים, ובב' אישונים שבעינים, ובשערות של עפעפי העין. י' ומשגרו במתנה לאנשי ביתו, ביתו היא בינה, שנאמר בה ישמח משה במתנת חלקו, כי משה זכה לבינה. וצריכים להדביק הכוס, שהוא המלכות, באורות הבינה.

(כב) עשיראה ברפת מזונא וכר: תקון העשירי שעל השלחן של שבת. ברכת המזון הרי העמידו חכמים, בשלשה שאכלו כאחד שצריכים כוס, וסוד הדבר, הוא משום ששלשה הוא בחינת אהבת כלולותיה, שפירושו אהבה של ג' כ"ל, שהם האבות, שכתוב בהם, בכ"ל מכ"ל כ"ל, כי כלולותיה היא מלשון כל, באברהם נאמר, וה' ברך את אברהם בכ"ל. וביצחק נאמר, ואכל מכ"ל. וביעקב נאמר, יש לי כ"ל. ואין להאריך בזה יותר, להיותו סוד נסתר.

(כג) הדחה ושטיפה כמו וכר: ג) ז) הם הדחה ושטיפה שהם כמו וטהרו וקדשו. הטהרה הוא מימין שהוא חסד, והקדושה היא משמאל שהיא גבורה. כוס של ברכה נקרא מלכות, מצד הבינה שנקראת אלקים. ונקראת עטרה, מצד הכתר. ה) ח"י היא נקראת מצד היסוד, הנקרא שלום, שנאמר, וברית שלומי לא תמוט וגו'. אלא יהיה חי לעולם. וע"כ נקראת המלכות מצדו, ח"י. ו) מלא, מצד תפארת. דהיינו כשמקבלת מת"ת שלמעלה מחוזה, אז היא שלמה ומלאה. ז) ומקבלו בשתי ידיו, הרומזים על ב' ההין דהויה. שה' עליונה שהיא בינה, היא חסד, וה' תחתונה שהיא מלכות, היא גבורה.

(כד) ונותנו בימין כי וכר: ונותנו בימין, כי ה' עליונה היא חסד, וה' שניה היא גבורה. וע"כ יתנו בימין, בה' ראשונה.

(דפווי דף רע"ג ע"ב *) דף רע"ד ע"א)
* תוספת ביאור בתע"ס הי"ד עמי' איתחלג אות סט, חט"ו עמי' איתחקנד אות קטו, עמי' איתחקסא אויפ' בכלי, בשח"כ עמי' עח אות קנד.

רעיא **עקב** **מהימנא** **כמ**
סג) י ברכת המזון מן התורה מנין. שנאמר, ואכלת ושבעת וגו'.
 ושנינו בברייתא, וברכת זו ברכת הון. את ה' אלקיך זו ברכת המזון. על
 הארץ, זו ברכת הארץ. הטובה, זו בונה ירושלים. וכן הוא אומר, הנהר הטוב
 הזה והלבנון. אין לי אלא לאחרינו, לפנינו מנין. שנאמר אשר נתן לו, משעה
 שנתן לה, חייב אתה לברכו.

סד) ודרשו חכמים ז"ל, משה תיקן להם לישראל ברכת הון, בשעה
 שירד להם המן. יהושע תיקן להם ברכת הארץ, בשעה שהכניסן לארץ. דוד
 ושלמה תקנו בונה ירושלים. עוד נמצא בפרשת המן, רמז לברכת מזון במן
 עצמו, שנאמר ויבקר תשבעו לחם וידעתם פי אני ה' אלקיכם.

סה) אר"ש, רזא דאינון שבע ויינין דרשימין בתפלין, דהוא ז' מ' שבשינין,
 דרמיון לז' אוני דריאה דב"נ, דבהון שאיב רוחא, ומניה מפיק צוציתא דנור,
 דדליק מפומיה. ועוד דאינון רמז, לשבעה יומי, ושבועי דמפסח לעצרת. ועוד
 דאינון רמיון לשבעה קני מנתא, דאית עלייהו שבע בוציני קדישין. ועוד
 דאינון רמיון, לשבעה ככבי לכת, דאינון מנהרי בקיעא. ועוד דאינון רמיון
 לשבעה מדרגין, דעלמא עלייהו קיימא. ואינון יסודא ושרשא ועיקרא דכלא.
 ועליהון אמרי חבריא, כל מאן דבעי לאנתא תפלין דרישא, מבעי ליה לאסתכלא
 באינון תרי שינין, דאינון רמיון לאינון ז' ויינין, דאית בהון רמז רזין סתימין,
 עמיקין רמיון י.

מפורת הזהר חלופי גרסאות
 (דברים ג). כ (שמות טז) שמות קיט צ"י. כ ל"ג מכאן עד אות ס"ו. ל בדפויי כתבו ע"כ. ו שבעין.
 1 בדפויי כתבו ע"כ.

מאמר **הסולם** **שבע זיינין**
סג) ברכת המזון וכו': ברכת המזון מן
 התורה, מאין לנו, כי נאמר ואכלת ושבעת
 וברכת את ה' אלקיך על הארץ הטובה אשר
 נתן לך. ולמדנו בברייתא, וברכת, זו ברכת
 הון את הכל. את ה' אלקיך, זו ברכת על
 הארץ ועל המזון. אשר, את ה' אלקיך, זה
 ברכת המזון. על הארץ זו ברכת בונה
 ירושלים. וכן הוא אומר הנהר הטוב הזה
 והלבנון. אין לי אלא הברכות שלאחר המזון,
 הברכה שלפני המזון מנין. הוא שנאמר, אשר
 נתן לך, שפירושו, משעה שנתן לך עוד
 מטרם האכילה, חייב אתה לברכו.
סד) ודרשו חכמים וכו': ודרשו חכמים
 זכרונם לברכה, משה תקן להם לישראל ברכת
 הון, בשעה שירד להם המן. יהושע תקן להם
 ברכת הארץ בשעה שהכניסם לארץ. דוד
 ושלמה תקנו בונה ירושלים. עוד נמצא בפרשת
 המן, רמז לברכת המזון במן עצמו. שנאמר
 (דפויי דף רע"ד ע"א)

ף

רעיא

עקב

מהימנא

(סו) כי יי' אלהיכם הוא אלהי האלהים ואדני האדנים האל הגדול וגו'.
תנינן, ודמות פניהם פני אדם. * אלין לאו אינון פאינון פרוכים, אינון אנפי
רכרבין, פרוכים אנפי זוטרי, פרכיא. פני אדם, פל דיוקנא פליין בהו, בגין
דאינון אנפי רכרבין, ומתציירין בהו ציורין גליפין, בגלופי שמא דמפריש, בדי
סטריין, מזרח מערב צפון דרום.

(סז) מיכאל רשים ברשימו לסטר דרום, וכל אנפין מסתכלין לגבי
פני אדם, פני אריה פני נשר פני שור. אדם איהו דכר ונוקבא, ולא אתקרי
אדם בר הכי. ומניה אתציירין * ציורין, * דרכב אלהים רבותים אלפי שנאן.

(סח) שנאן, פללא דפלהו ציורי, שור, נשר, אריה, * דא איהו אדם.
פשיטו דאתכליל פחדא, ברזא דכר ונוקבא. ופלהו אלפין * ורכבין, פלהו
נפקין מהני רזא שנאן. מהני דיוקנין מתפרשן כל חד וחד בסטרייהו, פמה
דאתחזי לון.

(סט) אלין אינון דקא משלכין חד בחד, ופליל * חד בחד, למחוי כל
חד פליל פחבריה, שור נשר אריה אדם, אתנהגן ברזא דארבע שמחן
גליפין * סלקין לאתנהגא ולאסתכלא.

(ע) וסליק לאתנהגא ולאסתכלא שור לאנפי אדם, סליק שמא אתרא,

מסורת הזהר

(ל יחזקאל א) ב"א פה צ"א. ח) (תהלים סח) ב"א פה צ"ג.

חלופי גרסאות

ס ל"ג אלן, ע ל"ג ציורין ו וברבין, צ ל"ג חד. ק סליק, ד ל"ג סליק לאתנהגא ולאסתכלא.

מאמר

להסתכל באלו ב' שינין שהם רמוזים באלו
ז' זיינין, שיש בהן רמז לסודות סתומים,
ורמוזים עמוקים. (ע"כ רע"ס).

מאמר ודמות פניהם פני אדם

(סו) כי ה' אלקיכם וגו': (כל המאמר
הזה עד סוף הפרשה, מובא לעיל ב"א מאות
פ"א עד אות צ"ב, ונתבאר שם בהסולם, ומשם
תדרוש הביאור). למדנו. ודמות פניהם פני
אדם. אלו אינם ככרובים, הם פנים גדולים,
כרובים הם פנים קטנים כפני ילד. **פני אדם,**
כל הצורות כלולות בהם, משום שהם פנים
גדולים. ומצטיירין בהם, צורות חקוקות
בחקיקת שם המפורש בארבע רוחות העולם,
מזרח מערב צפון דרום.

(סז) מיכאל רשים ברשימו וכו': מיכאל
רשם רשימה לצד דרום, וכל ג' הפנים, פני
אריה פני שור פני נשר, מסתכלים אל פני
אדם. אדם הוא זכר ונקבה, ולא נקרא בשם
אדם זולתם. וממנו, מפני אדם, נצטיירו
(דפו"י דף רע"ד ע"א)

הסולם

ודמות פניהם פני אדם
הציורים שבסוד הכתוב, רכב אלקים רבותים
אלפי שנאן.

(סח) שנאן כלא דכלהו וכו': שנאן,
שבהכתוב, כולל כל הציורים, שהוא ראשי
תיבות, שור, נשר, אריה, * היא אדם. שהוא
התפשטות של סוד זכר ונקבה הנכללים כאחד.
וכל האלפים ורכבות כולם יוצאים מאלו
החיות שבסוד שנאן, ומאלו הצורות מתחלקים
כל אחד ואחד בבחינתו כמו שראוי לו.

(סט) אלין אינון דקא וכו': אלו הן
המשולבות אחת באחת, וכלולות זו מזו, שתהיה
כל אחת כלולה בחברתה, שהן שור נשר אריה
אדם, מתנהגות בסוד ארבעה שמות חקוקים,
שהם אל הגדול הגבור והנורא, שעולים
להתנהג ולהסתכל.

(ע) סליק לאתנהגא ולאסתכלא וכו':
עלה להתנהג ולהסתכל, שור אל פני אדם,
עולה שם אחר מתעטר ונחקק בסוד שני
צבעים, והוא השם א"ל. אז חוזר לאחור והכסא
חוקק

רעיא **עקב** **מהימנא** **לא**
מתעטרא מתקקא ברזא דתרין גוונים, ואיהו אל. פדין אתהדר ^א לאחורא,
ופרסייא חקיק וגליף ליה, ואתרשים לאתנהגא ברזא דשמא דא.
עא **עב** **עג**
עא וסליק לאתנהגא ולאסתכלא נשר לאנפי אדם, סליק שמא ^ב חדא,
מתעטרא מתנהגא ברזא דתרין אנפין ^א וגוונים, לאתנהגא ^א לאסתלקא בסליקו
בעטורא, ואיהו גדול, פדין אתהדר ^א לאחורא, ופרסייא חקיק וגליף ליה,
ואתרשים לאתנהגא ברזא דשמא דא.
עב סליק לאתנהגא ולאסתכלא אריה לאנפי אדם, סליק שמא חדא
מתעטרא מתקקא ברזא דתרין אנפין ^ב וגוונים, לאתתקפא ולאתקשרא
בתוקפיה, ואיהו גבור. פדין אתהדר ^א לאחורא, ופרסייא חקיק וגליף ליה,
ואתרשים לאתנהגא ברזא דשמא דא.
עג אדם אסתכל בפלהו, ופלהו סלקין ומסתפלין ביה, פדין פלהו
אצטיירן בגלופייהו בצירא דא, ברזא דשמא חד, דאקרי נורא. וכדין פתיב
עלייהו, ודמות פניהם פני אדם. פלהו פלילן בהאי ^א דיוקנא, וסאי דיוקנא
פליל לון.
עד ועל רזא דא, אתקרי קב"ה, האל הגדול הגבור והנורא. דהא
שמקן אלין גליפין אינון לעילא, ברזא דרתיכא עלאה, פלילא בארבע אתוון
ידוד, דאיהו שמא דפליל כל דיוקנין, אלין מתקקון גליפין בפרסייא, ופרסייא
גליפא מרקמא בהו. חד לימינא, וחד לשמאלא, וחד לקמא, וחד לאחורא.
רשימא בדי סטרין דעלמא.
עה פרסייא פד סלקא, רשימא בארבע דיוקנין אלין. ^א אלין ארבע

חלופי גרמאות

ש לאחורא, ת אחרא, א בגוונים, ב לאסתכלא; ג עטורא; ד לעטורא, ד לאחורא, ה גוונן, ו לאחורא, ז ימינא.
ח ליג אלן.

מאמר	הסולם	ודמות פניהם פני אדם
חוקק ומפתח אותו, ונרשם על ידו להתנהג בסוד השם הזה. עא וסליק לאתנהגא ולאסתכלא וכו': ועלה להתנהג ולהסתכל, נשר אל פני אדם, ועולה שם אחד מתעטר ומתנהג בסוד ב' פנים וצבעים, להתנהג ולהסתכל בדרך עליה בעטרה והוא השם גדול. או חוזר לאחור, והכסא חוקק ומפתח אותו, ונרשם להתנהג בסוד שם הזה. עב סליק לאתנהגא ולאסתכלא וכו': עלה להתנהג ולהסתכל אריה אל פני אדם, ועולה שם אחד מתעטר ונחקק בסוד ב' פנים וצבעים להתאזר ולהתקשר בגבורה, והוא השם גבור. או חוזר לאחור, והכסא חוקק ומפתח אותו, ונרשם להתנהג בסוד שם הזה. (דפו"י דף רע"ד ע"א)	עג אדם אסתכל בכל החיות וכולן עולות ומסתכלות בו. או נצטיירו כולן בחקיקותיהן בצירי זה, בסוד שם אחד הנקרא הנורא. ואז כתוב עליהם ודמות פניהם פני אדם. כולן כלולות בצורה זו, וצורה זו כוללת אותם. עד ועל רזא דא וכו': ועל סוד הזה נקרא הקב"ה האל הגדול הגבור והנורא. כי שמות אלו תקונים הם למעלה, בסוד המרכבה העליונה, כלול בדי אותיות הויה, שהוא שם הכולל כל הצורות. צורות אלו חקוקות ומפותחות בהכסא, והכסא נחקק ונרקם בהם. אחד לימין ואחד לשמאל ואחד לפנים ואחד לאחור. רשומות לארבע רוחות העולם. עה כרסיא כד סלקא וכו': כשהכסא עולה	

לב **ר**ע"א **ע**קב **מ**הימנא
 שְׁמָקָן עֲלָאִין, ט נְטִילִין לְהַאי פְּרָסְיָא. וּפְרָסְיָא אֲתְפִלֵּל בְּהוּ, עַד דְּנִקְטָא וְלִקְטָא
 אִינוּן עֲנוּגִין וְפְסוּפִין, נְחֻתָא מְלִיָּא פְּאִילָנָא דְמְלִי עֲנַפִּין לְכָל סְטֵר, וּמְלִיָּא אִיבִין.
 פִּינּוּן דְנְחֻתָא, נְפָקוּ אֵלִין ד' דִּיוֹקְנִין, מְצוּרִין בְּצִיּוּרִיָּהוּ, גְּלִיפִין מְנַהֲרִין, נְצִיצִין
 מְלַהֲטִין, וְאִינוּן וְרַעִין וְרַעָא עַל עֲלָמָא.

הלופי גרמאות
 ט ל"ג נטלין. י' בוצינן.

מאמר **ה**סולם **ו**דמות פניהם פני אדם
 עולה הוא רשום בארבע צורות אלו. אלו ארבע שמות עליונים, נושאים כסא הזה, והכסא נכלל בהם, עד שהכסא מקבל ולוקט אלו התענוגים והחמורות, אח"כ, יורד הכסא מלא כמו אילן המלא ענפים לכל צד ומלא עם
 (דפויי דף רע"ד ע"א)

סליק פרשת עקב

